

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาคือ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สีสังข์ รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา หิรัญรัมย์ และรองศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง จากสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และคณาจารย์อีกหลายท่านที่ได้กรุณาชี้แนะ ให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดเสมอมา ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดนครปฐม ที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม ที่ให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนกำลังใจจากสมาชิกในครอบครัวของผู้วิจัยทุกท่านที่ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่สนใจการศึกษาและการพัฒนาการเกษตรของชาติ ตลอดจนพี่น้องชาวนากลุ่มชนผู้สืบทอดวัฒนธรรมแห่งอาชีพบรรพบุรุษของสังคมไทยทุกท่าน

กิตติพงษ์ โตโพธิ์ไทย

กรกฎาคม 2547

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความเชื่อมโยงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการดำเนินงานของกลุ่ม

เกษตรกร: ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัย นายกิตติพงษ์ โคโพธิ์ไทย ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา หิรัญรัมย์

(3) รองศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง ปีการศึกษา 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้าน (2) เพื่อศึกษาการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรและการมีส่วนร่วมของสมาชิก (3) เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการสนับสนุนการประกอบอาชีพ (4) เพื่อศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

ขอบเขตของการวิจัยมุ่งศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม โดยศึกษาจากกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 53 กลุ่ม และกองทุนหมู่บ้าน 53 กองทุน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ ในการทดสอบเครื่องมือ ได้ค่าความน่าเชื่อถือเท่ากับ 0.8536 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกร ในการเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกมีความเป็นไปได้เพราะกรรมการกองทุน และกรรมการกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมาก อีกทั้งเป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันในการประกอบอาชีพ ก็มีโอกาสเชื่อมโยงได้เช่นกัน

คำสำคัญ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่มเกษตรกร ความเชื่อมโยงการดำเนินงาน
จังหวัดนครปฐม

Thesis title: THE LINKAGE OF VILLAGE AND URBAN COMMUNITY FUNDS AND THE OPERATIONS OF FARMERS' GROUPS: A CASE STUDY IN NAKHON PATHOM PROVINCE

Researcher: Mr. Kittipong Topothai; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Sunan Seesang, Associate Professor; (2) Dr. Panya Hiranrusme, Associate Professor; (3) Ms. Opawadee Khemtong, Associate Professor; **Academic year:** 2003

ABSTRACT

The objectives of this research were to study: (1) socio-economic of members and committees of farmers' groups and committees of the Village and Urban Community Funds; (2) The operations and participation of the members of farmers' groups; (3) The operations of the Village and Urban Community Funds for occupational support; (4) The linkage of Village and Urban Community Funds and farmers' groups.

The population of the study were the total 53 farmers' groups and Village and Urban Community Funds within those villages in Nakhon Pathom Province. The interviewed questionnaires were employed for data collection. The reliability coefficient of the instrument was 0.8536. Statistical computerized program was used for data analysis.

The results of the study revealed that it would be possible for the linkage of Village and Urban Community Funds and to be very appropriated for operations of the funds and farmers' groups, as perceived by the respondents of the study. The linkage would be the sources of exchange knowledge and experiences for occupational promotion between the funds and farmers' groups.

Keywords : Village and Urban Community Funds, Farmers' Group, Operation Linkage, Nakhon Pathom Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
จังหวัดนครปฐม.....	8
แนวคิดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	9
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	13
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	25
ข้อมูลด้านการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรและการมีส่วนร่วมของสมาชิก.....	35
การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน.....	40
แนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกรและประโยชน์ของ การเชื่อมโยง.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
การอภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	75
ประวัติผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการกลุ่มเกษตรกร.....	26
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของกรรมการกลุ่มเกษตรกร.....	27
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร.....	29
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร.....	30
ตารางที่ 4.5 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน.....	32
ตารางที่ 4.6 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน.....	33
ตารางที่ 4.7 การดำเนินการของกลุ่มเกษตรกร.....	35
ตารางที่ 4.8 การมีส่วนร่วมของสมาชิก.....	37
ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร.....	39
ตารางที่ 4.10 การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน.....	42
ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	50
ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทาง การเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร.....	54
ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทาง การเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร.....	56
ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับแนวทาง การเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร.....	58
ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับประ โยชน์ ของการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร.....	61
ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับประ โยชน์ ของการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร.....	63
ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นของกรรมการกองทุนเกี่ยวกับประ โยชน์ ของการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร.....	65

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2498 นายจูล สิริพรหม ครูน้อยโรงเรียนประชาบาลจิตต์ วิทยาคาร ตำบลวังไทร อำเภอลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพ เสริมจากอาชีพครู มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะขจัดความเสียหายเปรียบของชาวนาที่ถูกพ่อค้าคน กลางบีบบังคับด้วยกลวิธีต่าง ๆ ในการซื้อ - ขายข้าว และต้องการปรับปรุงวิธีการทำนาให้ดีขึ้นและ ถูกต้องตามหลักวิชาการรวมทั้งการเชิดชูเกียรติและสิทธิของชาวนา จึงได้ทำการรวบรวมชาวนา จัดตั้งเป็นกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการขึ้น แต่ดำเนินการไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความรู้และ ความชำนาญในด้านนี้ กลุ่มชาวนาต่าง ๆ จึงค่อยๆ ซบเซาไป (ทิพวรรณ ลิ้มงูร 2545: 156)

พ.ศ. 2510 มีการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้มีการรวมงานดูแลกลุ่มเกษตรกรมา อยู่ด้วย และใช้ชื่อ “กลุ่มเกษตรกร” แต่ยังไม่มีความหมายรองรับกลุ่มเกษตรกรเหล่านี้ และ พ.ศ.2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2515 แก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายว่าด้วยการสหกรณ์ ในส่วนของกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการจดทะเบียนตั้งกลุ่มเกษตรกร ให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดที่กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ ได้มีการรับ จดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และ พ.ศ.2519 นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนด หน้าที่และความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมส่งเสริมสหกรณ์เกี่ยวกับกลุ่ม เกษตรกร

พ.ศ.2545 มีพระราชกฤษฎีกา โอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 45 คือ ให้โอน กิจการและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เฉพาะที่เกี่ยวกับส่วนราชการดังต่อไปนี้ มาเป็นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในส่วนของสำนักงานพัฒนาสถาบัน เกษตรกรเฉพาะงานจดทะเบียนสหกรณ์และงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

2) กรมส่งเสริมการเกษตร ในส่วนของกองพัฒนาการบริหารงานเกษตร เฉพาะที่ เกี่ยวกับงานส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล

งานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ดูแล ส่งเสริม แนะนำและให้บริการกับกลุ่มเกษตรกรจาก เดิมกรมส่งเสริมการเกษตร จึงโอนเป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดมาตรฐานกลุ่มเกษตรกร โดยใช้การดำเนินธุรกิจหรือบริการ เป็นตัวชี้วัด คือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มที่ตนสังกัด การดำเนิน กิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร มีแหล่งเงินทุน จากทุนเรือนหุ้นที่เกษตรกรถือ และเงินกู้ยืมจากแหล่ง เงินทุนภายนอก กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดระดับมาตรฐานกลุ่มเกษตรกร ใช้ตัวชี้วัดผลการดำเนิน การของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 อย่าง ได้แก่

1. คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการจัดทำงบดุลรอบสิบสองเดือนแล้วเสร็จและจัด ให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ภายใน 150 วัน ตามกฎหมาย
2. ไม่มีข้อสังเกตของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับรายการข้อบกพร่องทางการเงินและบัญชี อย่างร้ายแรง
3. มีการทำธุรกิจหรือบริการอย่างน้อย 1 ชนิด
4. มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในกำหนดเวลา 150 วัน ตามกฎหมาย
5. มีกำไรสุทธิประจำปีและมีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามกฎหมาย

การจัดมาตรฐานกลุ่มเกษตรกรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ใช้การดำเนินธุรกิจหรือ บริการเป็นตัวชี้วัด ก็คือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มที่ตนสังกัด การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร มีแหล่งเงินทุน จากทุนเรือนหุ้นที่เกษตรกรถือ และเงินกู้ยืม จากแหล่งเงินทุนภายนอก

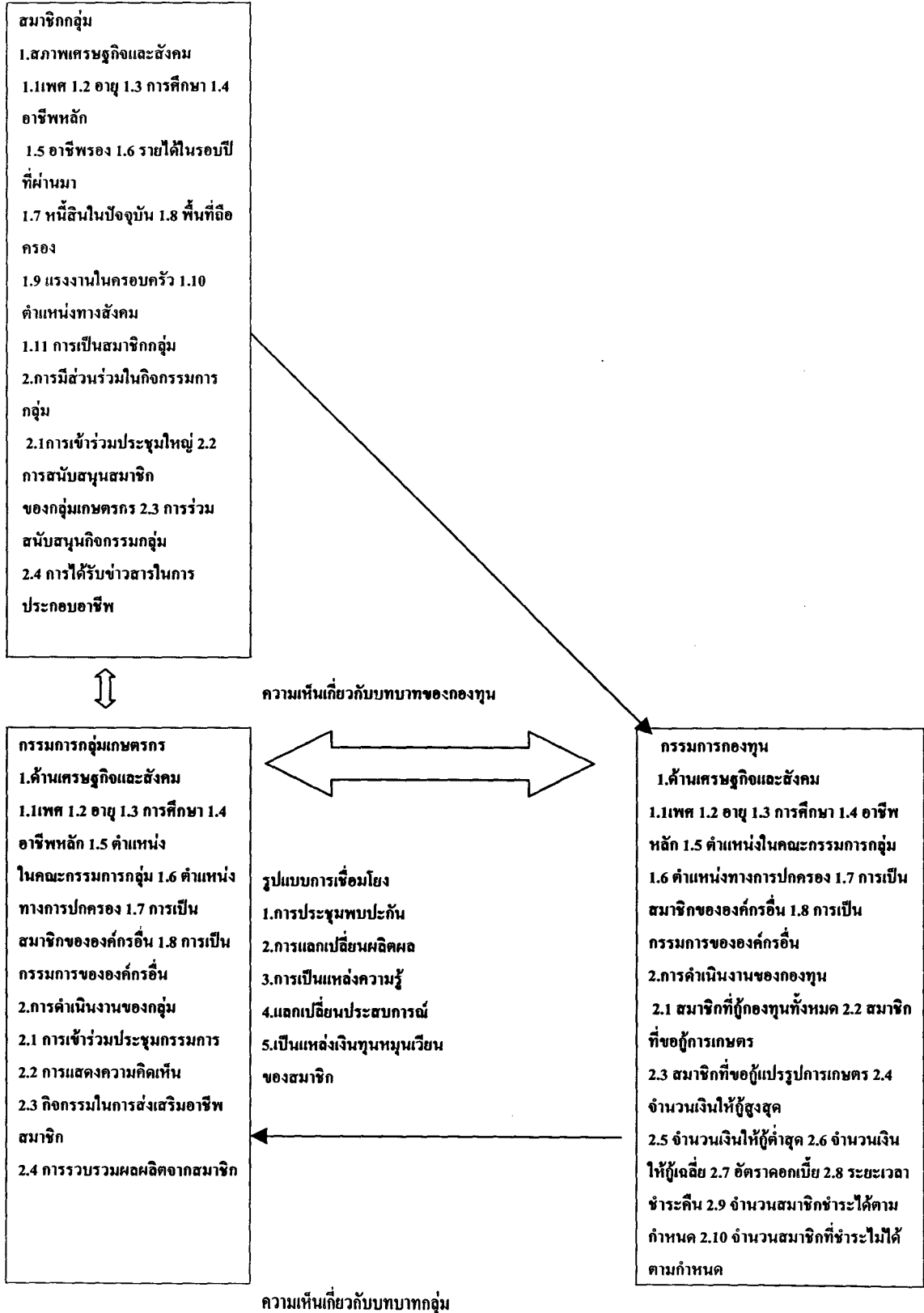
จังหวัดนครปฐมมีกลุ่มเกษตรกร จำนวนทั้งสิ้น 86 กลุ่ม สมาชิกรวมทั้งสิ้น 7,163 คน ฐานะการเงินของกลุ่ม มีทรัพย์สินรวมทั้งสิ้น 9,986,025.19 บาท หนี้สินรวม 4,099,598.04 บาท ทุนของกลุ่มรวม 6,275,384.32 บาท ทุนดำเนินงานของกลุ่มน้อยมาก จากฐานะการเงินของกลุ่ม เกษตรกรในจังหวัดนครปฐม ทุนเรือนหุ้นของกลุ่มเกษตรกรน้อยไม่เพียงพอดำเนินธุรกิจและ บริการสมาชิก เพราะเกษตรกรที่เป็นสมาชิกมีฐานะยากจน เงินทุนน้อย จึงต้องพึ่งเงินทุนและความ ช่วยเหลือจากแหล่งเงินทุนภายนอก การขอรับการสนับสนุนจากสถาบันการเงินมีเงื่อนไข หลักระยะมาก ไม่เอื้ออำนวยต่อการขอกู้เงินของกลุ่มเกษตรกร สำหรับกรมส่งเสริมสหกรณ์มี กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ก.พ.ส.) ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนส่งเสริมกิจการของ สหกรณ์เท่านั้น จึงไม่สามารถให้กลุ่มเกษตรกรกู้ได้ แต่ยังมีแหล่งเงินทุนอีกแหล่งหนึ่งซึ่งน่าจะมี บทบาทและเอื้ออำนวยให้กับกลุ่มเกษตรกรคือ กองทุนหมู่บ้าน

จังหวัดนครปฐม มีหมู่บ้านและชุมชนเมือง 995 แห่ง แยกเป็นหมู่บ้าน 925 หมู่บ้าน และชุมชนเมืองในเขตเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 70 ชุมชน ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว 992 กองทุน จัดสรรเงินกองทุน 1 ล้านบาทแล้ว จำนวน 968 กองทุน เมื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นแหล่งเงินทุนท้องถิ่น ประเด็นของการศึกษาคือ ความเชื่อมโยงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกและกรรมการกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร
- 2.3 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการสนับสนุนการประกอบอาชีพ
- 2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้สร้างกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

3.1 ข้อมูลด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม

3.1.1 สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ในรอบปีที่ผ่านมา หนี้สินในปัจจุบัน พื้นที่ถือครอง แรงงานในครอบครัว ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม

3.1.2 คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก ตำแหน่ง ในคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ตำแหน่งทางการปกครอง การเป็นสมาชิกขององค์กร/กลุ่มต่าง ๆ และการเป็นกรรมการขององค์กร/กลุ่มต่างๆ

3.1.3 กรรมการกองทุน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน ตำแหน่งทางการปกครอง การเป็นสมาชิกขององค์กร/กลุ่มต่าง ๆ และการเป็นกรรมการขององค์กร/กลุ่มต่างๆ

3.2 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

3.2.1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การเข้าร่วม ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกร การสนับสนุนสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร การร่วมสนับสนุน กิจกรรมกลุ่มเกษตรกรของสมาชิก และการได้รับข่าวสารความรู้ของสมาชิกในการประกอบอาชีพ

3.2.2 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการการแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการ กิจกรรมของกลุ่มเกษตรกรในการส่งเสริมอาชีพสมาชิก และการดำเนินการรวบรวมผลิตผลจากสมาชิก

3.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ความตั้งใจของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ความรู้ความสามารถของกรรมการ การส่งเสริมอาชีพการเกษตร และการบริการด้านการตลาดผลผลิตการเกษตร

3.3 การดำเนินงานของกองทุน

3.3.1 การดำเนินงานของกองทุน ได้แก่ สมาชิกที่กู้เงินจากกองทุนทั้งหมด สมาชิกที่ขอกู้เพื่อลงทุนทางการเกษตร สมาชิกที่ขอกู้เพื่อแปรรูปการเกษตร จำนวนเงินที่ให้กู้สูงสุด จำนวนเงินที่ให้กู้ต่ำสุด จำนวนเงินที่ให้กู้เฉลี่ย อัตราดอกเบี้ยต่อปี ระยะเวลาคืนเงินกู้ จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลา และจำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลา

3.3.2 ความเห็นของกรรมการกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนฯ ได้แก่ กฎระเบียบของกองทุน ความตั้งใจของคณะกรรมการกองทุน ความรู้ประสบการณ์ของกรรมการ การพิจารณาเงินกู้ของกองทุน วงเงินกู้ที่กองทุนให้แก่สมาชิก ดอกเบี้ยที่กองทุนกำหนด ระยะเวลา

ส่งคืนเงินกู้ การบริการข้อมูลข่าวสารของกองทุน การส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน และการส่งเสริมการตลาดและการรวมกลุ่มอาชีพของประชาชน

3.4 ความเห็นของสมาชิกและกรรมการกลุ่มเกษตรกรและกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกรและกองทุนหมู่บ้านฯ ได้แก่ การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน การแลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกลุ่มเกษตรกร และกองทุนในชุมชนเดียวกัน การเป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันในการประกอบอาชีพ และการเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิก

3.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกรและกองทุนหมู่บ้าน

3.5.1 สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิก การได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของกองทุน การพบปะกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกรรมการกองทุน การมีการออมเงินไว้กับกองทุน และการรู้จักกับกลุ่มอาชีพต่างๆของกองทุน

3.5.2 กรรมการกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การทำให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ เป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิก เป็นการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกัน ในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิก และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรกับกองทุน

3.5.3 กรรมการกองทุน ได้แก่ กองทุนมีโอกาสได้รับการชำระหนี้คืนมากกว่าการปล่อยเงินกู้เป็นรายๆ เป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ เป็นการให้บริการแก่เครือข่ายกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม

4. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษากลุ่มเกษตรกรและกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดนครปฐมทั้งหมด

5. นิยามศัพท์

5.1 กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท ตามนโยบาย รัฐบาล ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

5.2 กลุ่มเกษตรกร หมายถึง กลุ่มเกษตรกร ที่ได้รับการจดทะเบียนตามประกาศ
คณะปฏิวัติ ฉบับ 141

6. ประโยชน์ที่จะได้รับ

- 6.1 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร
- 6.2 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 6.3 เพื่อเป็นแนวทางในการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านฯ กับกลุ่ม
เกษตรกร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความเชื่อมโยงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร : ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม ได้รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางการศึกษาดังนี้

1. บริบทจังหวัดนครปฐม
2. แนวคิดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. แนวคิดทฤษฎีกลุ่ม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน เป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง มีพื้นที่ 2,168.327 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,355,204 ไร่ (เท่ากับร้อยละ 0.42 ของพื้นที่ประเทศ) ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางถนนเพชรเกษม 56 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี(ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี) 51 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางรถไฟ 62 กิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอบางเลน อำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม อำเภอพุทธมณฑล อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี โดยมีอาณาเขต ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางแพะ จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และอำเภอดำรงวิทยะ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

การเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 31.73 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตรคิดเป็นร้อยละ 65 ของพื้นที่จังหวัด อาชีพเกษตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดนครปฐมที่เพาะปลูกมาก 3 ชนิด ได้แก่ อ้อย ข้าวนาปี และข้าวนาปรัง

กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม มี 86 กลุ่ม สมาชิกรวมทั้งสิ้น 7,163 คน ฐานะการเงินของกลุ่ม มีทรัพย์สินรวมทั้งสิ้น 9,986,025.19 บาท หนี้สินรวม 4,099,598.04 บาท ทุนของกลุ่มรวม 6,275,384.32 บาท แยกเป็นอำเภอต่างๆ ดังนี้

อำเภอกำแพงแสน	กลุ่มเกษตรกร	13 กลุ่ม
อำเภอบางเลน	กลุ่มเกษตรกร	13 กลุ่ม
อำเภอเมืองนครปฐม	กลุ่มเกษตรกร	19 กลุ่ม
อำเภอดอนตูม	กลุ่มเกษตรกร	4 กลุ่ม
อำเภอนครชัยศรี	กลุ่มเกษตรกร	18 กลุ่ม
อำเภอสามพราน	กลุ่มเกษตรกร	17 กลุ่ม
อำเภอพุทธมณฑล	กลุ่มเกษตรกร	2 กลุ่ม

จังหวัดนครปฐม มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 995 กองทุน ประกอบด้วย กองทุนหมู่บ้าน จำนวน 925 กองทุน และกองทุนชุมชนเมือง จำนวน 70 กองทุน ได้รับการจัดสรรเงินกองทุน 1 ล้านบาทแล้ว จำนวน 968 กองทุน เหลือกองทุนที่ยังไม่ได้รับการจัดสรร 27 แห่ง เป็นกองทุนหมู่บ้าน 1 หมู่บ้าน และกองทุนชุมชนเมือง 26 กองทุน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้อนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกแล้ว 50,333 ราย เป็นเงิน 888,274,980 บาท สมาชิกผู้กู้เงินนำไปประกอบอาชีพ

1. ด้านเกษตร	34,886 ราย เป็นเงิน	624,315,262 บาท
2. ด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน	780 ราย เป็นเงิน	15,533,520 บาท
3. ด้านค้าขาย	10,020 ราย เป็นเงิน	176,450,578 บาท
4. ด้านช่าง	2,632 ราย เป็นเงิน	46,044,620 บาท
5. ด้านอื่นๆ	2,015 ราย เป็นเงิน	25,921,000 บาท

2. แนวคิดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2546 (ก): 1 - 7) ได้กล่าวถึงนโยบาย ปรัชญา วัตถุประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ไว้ดังนี้

2.1 นโยบาย

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้าง ศักยภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองตนเอง

2.2 ปรัชญา

2.2.1 เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

2.2.2 ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง

2.2.3 เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

2.2.4 เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

2.2.5 กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน

2.3 วัตถุประสงค์

2.3.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุน เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

2.3.2 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

2.3.3 เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.3.4 กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

2.3.5 เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2.4 จุดแข็ง

- 2.4.1 มีกองทุนในหมู่บ้านกระจายทั่วประเทศ
- 2.4.2 เป็นแหล่งเงินทุนในชุมชนบริหารจัดการตนเอง มีความเป็นอิสระคล่องตัว ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ลดต้นทุนการผลิตของประชาชน และเป็นแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจชุมชน
- 2.4.3 มีเครือข่ายการทำงานภาคประชาสังคมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้การสนับสนุนอย่างกว้างขวาง
- 2.4.4 เป็นการเสริมสร้างเศรษฐกิจระดับฐานรากให้เข้มแข็ง เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
- 2.4.5 มีกลไกที่ใกล้ชิดกับระดับนโยบาย คือ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ) และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ) และกลไกระดับภูมิภาค
- 2.4.6 สร้างรูปแบบการทำงานแบบบูรณาการ เป็นแนวทางและเครื่องมือในการแก้ปัญหาคความยากจน โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.4.7 เป็นการกระจายอำนาจทางด้านการบริหารจัดการและการเงินให้กับประชาชน

2.5 จุดอ่อน

- 2.5.1 การใช้ประโยชน์จากกองทุนยังเกิดผลตามวัตถุประสงค์ไม่เต็มที่ เนื่องจากขาดประสิทธิภาพในการบริหารกองทุน และการวิเคราะห์โครงการ สมาชิกกองทุนขาดการวางแผน ขาดจิตสำนึกและวินัยในการใช้เงิน และขาดการสนับสนุนด้านการให้ความรู้ ในการใช้ประโยชน์จากกองทุน
- 2.5.2 ระบบการติดตามผลการใช้เงินของผู้กู้ยืม ยังไม่สามารถวัดถึงผลกระทบจากการกู้ยืม ได้ชัดเจน
- 2.5.3 ขาดการบูรณาการกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากกองทุน
- 2.5.4 สทบ.กทบ.และกลไกระดับภูมิภาค ยังต้องพัฒนาด้านบุคลากรและการบริหารงานเพื่อหนุนเสริมการดำเนินงานกองทุน
- 2.5.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติ
- 2.5.6 เครือข่ายประชาสังคม ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ที่มีต่อกองทุนอย่างชัดเจน

2.6 โอกาส

2.6.1 การจะพัฒนาเป็นนิติบุคคลที่เพิ่มโอกาสยกระดับเป็นสถาบันการเงินของชุมชน

2.6.2 รัฐบาลจะสนับสนุนกองทุนเพิ่มเติม จะช่วยให้กองทุนเป็นประโยชน์กับประชาชนมากขึ้น

2.6.3 นโยบายการแก้ไขความยากจนของรัฐบาล ที่คืบหน้าถึงขั้นปฏิบัติ คือ ความร่วมมือของภาคี ต่าง ๆ สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน จะช่วยสนับสนุนบทบาทของกองทุนในการพัฒนาตนเอง

2.6.4 ระยะเวลาปี 2547 เป็นต้นไป ระดับนโยบายจะเน้นการยกระดับคุณภาพของกองทุนให้เข้มแข็ง ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากกองทุนที่เชื่อมโยงกับนโยบายหลักของรัฐบาลระดับฐานราก ได้แก่ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พักชำระหนี้เกษตรกร 30 บาทรักษาทุกโรค จะมีส่วนช่วยเกื้อหนุนการใช้ประโยชน์จากกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

2.6.5 นโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล จะช่วยให้บรรลุปรัชญากองทุนได้ในเรื่องการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการบริหารจัดการ

2.7 ข้อจำกัด

2.7.1 คณะกรรมการบริหารกองทุนมีศักยภาพ ขีดความสามารถในการบริหารจัดการแตกต่างกันไปในแต่ละที่ ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาคุณภาพกองทุนเพื่อพัฒนาเป็นสถาบันการเงิน

2.7.2 การขยายตัวของกองทุนหากไม่มีการมีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิก ถึงปรัชญาของการจัดตั้งกองทุนที่ชัดเจน จะส่งผลต่อการทำลายระบบการออม และสร้างนิสัยการบริโภคฟุ่มเฟือยให้แก่ประชาชน

2.7.3 การบริหารผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน หากไม่นำมาส่งเสริมสวัสดิการกองทุนชุมชนให้กว้างขวางขึ้นก็จะเป็นข้อจำกัดที่จะเอื้อประโยชน์ต่อคนจนและผู้ด้อยโอกาส

2.7.4 การเพิ่มคุณภาพของกองทุน โดยพัฒนากลไกที่มีอยู่แล้ว หากไม่มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็จะไม่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากกองทุนได้

2.7.5 นโยบายหลักของรัฐบาลระดับฐานราก หากไม่มีการเชื่อมโยงบูรณาการกันในระดับพื้นที่ก็จะไม่ส่งผลให้กองทุนบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 ความหมายของกลุ่ม

นที ขลิบทอง (2546: 62 - 64) ได้ให้ความหมายของกลุ่ม คือ บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปที่มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และมีพฤติกรรมตลอดจนการกระทำของแต่ละบุคคลเพื่อไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน นอกจากนี้ยังนิยามความหมายของคำว่า "กลุ่ม" ใน 3 มุมมอง ได้แก่

3.1.1 มุมมองทางด้านสังคมวิทยา เป็นการมองจากภายนอก ว่ากลุ่มนั้นเป็นส่วนประกอบหนึ่งของสังคมและมีหน้าที่ต่อสังคม

มิลส์ (Mills, 1967: 2) ให้ความหมายว่า คือ หน่วยต่าง ๆ ที่ประกอบด้วย บุคคลสองคนหรือมากกว่านั้น ซึ่งมาติดต่อกันสัมพันธ์กัน โดยวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง และต่างเห็นว่า การติดต่อกันสัมพันธ์ จะนำมาซึ่งการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

นิวโคมบ์ (Newcomb, 1961) ให้ความหมายว่า คือ สมาชิกที่มีบรรทัดฐาน (Norms) ร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะบรรทัดฐานนั้นจะมีขนาดใหญ่หรือเล็ก หรือแม้จะเป็นเพียงความสนใจเล็ก ๆ น้อย ๆ ร่วมกันก็ตาม

สตรอดเบรก (Strodbeck, 1961: 24) ให้ความหมายว่า คือ การรวมกันของ บุคคลที่ตั้งอยู่บนความสัมพันธ์ที่แน่นอนซึ่งกันและกัน

บอนเนอร์ (Bonner, 1959) ให้ความหมายว่า คือ บุคคลจำนวนหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันนี้ คือสิ่งที่ทำให้ กลุ่มแตกต่างจาก "การรวมกัน"

3.1.2 มุมมองทางด้านองค์กร มองกลุ่มในความสัมพันธ์กับองค์กร พิจารณาว่า กลุ่มเป็นส่วนหนึ่งในองค์กรและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงหรือการบริหาร องค์กร

แมคเดวิด และฮาราย์ (McDavid & Harai, 1968: 237) ให้ความหมายว่า คือ ระบบที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป มีความสัมพันธ์กัน และทำให้ระบบนั้นเกิดการกำหนดหน้าที่บทบาทความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม ตลอดจนบรรทัดฐานของกลุ่มซึ่งสมาชิกในกลุ่มต้องปฏิบัติตาม

สต็อกคิล (Stogdill, 1974) ให้ความหมายว่า คือ ระบบความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่ไม่ได้อยู่ในวงจำกัด ซึ่งจะเป็นการกระทำที่จะกำหนด โครงสร้างของกลุ่ม และความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน โดยต่อเนื่องจะมีผลต่อความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม

บาสส์ (Bass, 1960: 39) ให้ความหมายว่า คือ การรวมตัวของเอกบุคคลซึ่งจะดำรงอยู่ได้เมื่อกลุ่มสามารถสร้างความพึงพอใจหรือตอบสนองต่อความต้องการของเอกบุคคล โดยที่เขาไม่สามารถกระทำได้ หากอยู่เพียงลำพัง

ไวท์ และเนคนาร์ (White & Nednar, 1986: 323) ให้ความหมายว่า คือ บุคคลสองคนหรือมากกว่าซึ่งมาติดต่อกันโดยใช้คำพูดหรือไม่ก็ตาม เขาเหล่านี้จะต้องทำหน้าที่ซึ่งมีลักษณะที่ต้องขึ้นต่อกันทั้งนี้เพื่อเป้าหมายหรือผลประโยชน์ที่มีอยู่ร่วมกัน

روبบินส์ (Robbins, 1986: 169) ให้ความหมายว่า คือ บุคคลสองคนหรือมากกว่ามาอยู่ร่วมกันโดยมีการกระทำต่อกันและพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะ

3.1.3 มุมมองทางด้านจิตวิทยา มองในฐานะระบบสังคมย่อยที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันซึ่งสามารถสังเกตได้ และอิทธิพลของกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมของเอกบุคคล โดยมุมมองทางด้านจิตวิทยาจะเน้นการพิจารณาพฤติกรรมของเอกบุคคลในกลุ่ม

ชาฮ์น (Schein, 1973) ให้ความหมายว่า คือ บุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีความรู้สึกทางจิตวิทยาต่อกัน และมีการรับรู้ถึงการรวมกันเป็นกลุ่ม

บาลส์ (Bales, 1960: 39) ให้ความหมายว่า คือ บุคคลหลาย ๆ คน ที่มีความเกี่ยวข้องกันมาประชุมพบปะกันซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะได้รับรู้สิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน และมีพฤติกรรมโต้ตอบกัน

โฮแมน (Homans, 1960: 43 - 44) ให้ความหมายว่า คือ บุคคลจำนวนหนึ่งที่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันหรือติดต่อกันในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยบุคคลที่ติดต่อกันนั้น จะต้องสามารถติดต่อกันได้เอง โดยไม่ต้องผ่านบุคคลอื่น

เคมปี (Kemp, 1964) ให้ความหมายว่า คือ บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมารวมกันโดยมีการพึ่งพาอาศัยกัน ปฏิสัมพันธ์และผลประโยชน์ร่วมกัน มีความพอใจ มีการยอมรับและเคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

เมอร์ตัน (Merton อ้างใน จุฑา บุรีภักดี 2527: 2) ให้ความหมายว่า คือ จำนวนคนจำนวนหนึ่งที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันตามแบบแผนที่กำหนด โดยมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอ

3.2 กระบวนการกลุ่ม

3.2.1 ความหมายของกระบวนการกลุ่ม

นที ขลิบทอง (2546: 91-97) ได้ให้ความหมายของกระบวนการกลุ่ม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่ม ดังนี้คือ กระบวนการกลุ่ม (Group Process) หมายถึง

กระบวนการที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพื่อไปสู่เป้าหมายทั้งของกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน

กู๊ด (Good อ้างในจูฮา บูร์กาคี 2527) ให้ความหมายว่า เป็นรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มหรือวิธีการดำเนินงานของกลุ่ม

ฮอลแลนเดอร์ (Hollander , 1976: 410) ให้ความหมายว่า เป็นความเคลื่อนไหวของกลุ่มหรือกระบวนการที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

คาร์ทไรท์ และแซนเดอร์ (Cartwright & Zander , 1968) ให้ความหมายว่าเป็นการใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การประชุม การสังเกต การสะท้อนกลับ และการอภิปราย เพื่อทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดแนวคิด และการฝึกทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ และปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน

ถวิล ธาราโกชน (2522: 5) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการที่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในกลุ่ม โดยพิจารณาไตร่ตรองถึงสิ่งที่กระทบตลอดจนพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกที่ควรมากที่สุด

พนม ลิมอารีย์ (2529: 44) ให้ความหมายว่า เป็นปฏิกริยาโต้ตอบกันอย่างเสรีซึ่งสมาชิกในกลุ่มต่างช่วยกระตุ้นซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะใช้ความรู้ความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในสมาชิกแต่ละคนนำกลุ่มไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยมีผู้นำคอยกระตุ้นให้เกิดปฏิกริยาโต้ตอบซึ่งกันและกัน

จูฮา บูร์กาคี (2527: 1) ให้ความหมายว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่มีต่อกัน เพื่อที่กระตุ้นให้กลุ่มดำเนินกิจกรรมไปสู่เป้าหมาย อันเป็นของกลุ่มและสมาชิกด้วย

3.2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม

1) ทฤษฎีสานาม(Field Theory) เป็นทฤษฎีของเคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin, 1951) มีแนวคิดดังนี้

- (1) พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม
- (2) โครงสร้างของกลุ่มจะเกิดจากการรวมตัวของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน
- (3) การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยเป็นทั้งการกระทำ ความรู้สึกและความคิด
- (4) ปฏิสัมพันธ์ทั้งในรูปของการกระทำ ความรู้สึก และความคิด จะก่อให้เกิดโครงสร้างกลุ่ม ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม

(5) สมาชิกกลุ่ม จะมีการปรับตัวเข้าหากัน และพยายามช่วยกันทำงาน ซึ่งการปรับตัวเข้าหากันนี้ จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและทำให้เกิดพลังและแรงผลักดันให้กลุ่มทำงานดีขึ้น

2) ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) เป็นทฤษฎีของเบลล์ โทมานส์ และ ไวท์ (Bales, Homans and Whyte อ้างในทิสนา แคมมณี 2522: 11) มีแนวคิดดังนี้

- (1) กลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์โดยการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
- (2) ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นปฏิสัมพันธ์ทั้งด้านร่างกาย วาจาและจิตใจ
- (3) กิจกรรมโดยปฏิสัมพันธ์นี้ จะก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกแก่

สมาชิกในกลุ่ม

3) ทฤษฎีสังคมมิติ (Sociometric Theory) เป็นทฤษฎีของโมเรโน (Moreno, 1946) มีแนวคิด

- (1) การกระทำหรือขอบเขตการกระทำของกลุ่มจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
- (2) ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่ม สามารถศึกษาได้โดยเครื่องมือวัดการเลือกทางสังคม โดยให้สมาชิกเลือกสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกัน

4) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Orientation) เป็นทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud อ้างในทิสนา แคมมณี 2522: 11) มีแนวคิดดังนี้

- (1) เมื่อบุคคลอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม จะต้องอาศัยความสนใจซึ่งเป็นรางวัลหรือผลจากการทำงานในกลุ่ม
- (2) ในการรวมกลุ่ม บุคคลจะมีโอกาสแสดงตนอย่างเปิดเผย หรือพยายามป้องกันปิดบังตนเอง ซึ่งได้มีการใช้แนวคิดนี้ในการวิเคราะห์กลุ่ม โดยให้บุคคลแสดงออกตามความเป็นจริง แล้วใช้วิธีบำบัดทางจิตเพื่อช่วยให้บุคคลนั้นเข้าใจตนเอง และบุคคลอื่นในกลุ่ม ได้ดียิ่งขึ้น

5) ทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่ม (Group Syntality Theory) เป็นทฤษฎีของแคทเทิล (Cattle, 1951) มีแนวคิด

- (1) กลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีบุคลิกภาพเฉพาะตัว
- (2) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะเฉพาะของกลุ่ม อันเนื่องมาจากลักษณะของสมาชิกกลุ่มในแต่ละกลุ่ม ตัวอย่างลักษณะเฉพาะของกลุ่มได้แก่ ความสามารถของกลุ่ม การกระทำร่วมกันของสมาชิก การตัดสินใจ และพฤติกรรมการแสดงออก เป็นต้น

(3) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะโครงสร้างภายในเฉพาะ ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและแบบแผนหรือลักษณะในการรวมกลุ่ม อาทิ การแสดงบทบาท ตำแหน่งหน้าที่ในกลุ่ม เป็นต้น

(4) การกระทำร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มจะเกิดพลังและมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเฉพาะของกลุ่ม

(5) การกระทำร่วมกันของสมาชิก จะเกิดขึ้นเพื่อให้กลุ่มรวมกันได้ คือทำให้เกิดความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่ม และทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ คือทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

6) ทฤษฎีสัมฤทธิ์ผล (*Theory of Group Achievement*) เป็นทฤษฎีของสต็อกคิลล์ (Stogdill, 1974) มีแนวคิด

(1) เมื่อบุคคลมารวมกัน จะมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้น โดยมีการกระทำปฏิริยาตอบสนอง หรือการแสดงออกระหว่างสมาชิก

(2) บุคคลที่มารวมกลุ่ม จะมีการแสดงออก ปฏิสัมพันธ์และความคาดหวัง เพื่อให้เกิดกลุ่มและมีผลจากการรวมกลุ่ม

(3) เมื่อสมาชิกมีการกระทำ ปฏิสัมพันธ์ และความคาดหวังผลร่วมกันแล้ว จะมีการกำหนดโครงสร้างเพื่อเป็นสื่อหรือกลไกให้ความคาดหวังของสมาชิกที่มารวมกลุ่ม ประสบผลสำเร็จตามความต้องการ

(4) โครงสร้างของกลุ่มที่จะทำให้กลุ่มบรรลุผลสำเร็จตามต้องการจะประกอบด้วย โครงสร้างอย่างเป็นทางการ ได้แก่ สิ่งที่จะกำหนดให้สมาชิกแสดงออกไปสู่เป้าหมาย เช่น ตำแหน่ง ฐานะ หน้าที่ เป็นต้น

(5) โครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก ได้แก่ บทบาทโดยอิสระของสมาชิกจะกำหนดการแสดงออกได้ด้วยตนเอง เช่น ความรับผิดชอบ อำนาจตามที่มีหรือได้รับมอบหมาย

(6) ผลของกลุ่ม ได้แก่ ผลที่ได้จากการกระทำหรือการแสดงออกของสมาชิกซึ่งจะประกอบไปด้วย ผลของการทำงานที่จะให้บรรลุเป้าหมาย จริยธรรมของกลุ่ม และความสามัคคีหรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของกลุ่ม

7) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่ม (*Exchange Theory*) เป็นทฤษฎีของธิโบลท์ และเคลลีย์ (Thibaut and Kelley, 1959) มีแนวคิดดังนี้

(1) ในการรวมกลุ่ม จะมีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปแบบต่าง ๆ โดยปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อ

กันนั้น จะแสดงออกด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สมาชิกแต่ละคนได้เลือกสรรจัดเวลาเพื่อแสดงออกให้เหมาะสมในกรณีต่าง ๆ แล้ว

(2) การแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกจะก่อให้เกิดผลของกลุ่มอื่นได้แก่ รางวัลจากการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น ความสบายใจ ความพอใจ ความสนุกสนาน ซึ่งจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าของการกระทำ และจะพยายามกระทำให้พฤติกรรม ความสัมพันธ์ หรือปฏิสัมพันธ์เหล่านั้นประสบผลสำเร็จมากขึ้นต่อไป

(3) คุณค่าหรือรางวัลที่ได้รับ อาจเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่จะได้รับตามการการแสดงออกหรือการกระทำ หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล หรืออาจเป็นลักษณะที่ได้รับจากการกระทำร่วมกัน เช่น ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นที่พอใจ หรือไม่พอใจ แตกต่างกันไปในสมาชิกแต่ละคนที่ร่วมกันปฏิบัติก็ได้

8) ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือ *FIRO* (*Fundamental Interpersonal Relation Orientations*) เป็นทฤษฎีของชุตซ์ (Schutz, 1966) มีแนวคิดดังนี้

(1) สมาชิกกลุ่มจะมีพฤติกรรมในการปรับตัวเข้าหากันโดยแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะในการปรับตัวเข้าหาผู้อื่น

(2) พฤติกรรมการปรับตัวเกิดจาก ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นคือความต้องการเชื่อมโยงกับผู้อื่น เช่น การเชื่อมโยงความมีเกียรติ ชื่อเสียง ความต้องการในการควบคุม เช่น ความต้องการควบคุมพฤติกรรมหรือความคิดผู้อื่นและความต้องการเป็นที่รักของผู้อื่น เช่น ความต้องการเป็นมิตร เป็นต้น

(3) พฤติกรรมที่แสดงออกแต่ละคน อาจนำมาซึ่งความสัมพันธ์ซึ่งสามารถเข้ากันได้ หรือเข้ากันไม่ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะบุคคลและลักษณะในการแสดงความสัมพันธ์เป็นสำคัญ

(4) ลักษณะการปรับตัวของบุคคลเข้าหากันจะมี 3 ลักษณะคือ

- การพยายามปรับตัวเข้าหากัน โดยต่างฝ่ายต่างแสดงความต้องการของตน ซึ่งถ้าความต้องการสอดคล้องต้องกันหรือเข้ากันได้ ก็จะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- การพยายามปรับตัวเข้าหากัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ริเริ่มแสดงความต้องการ ซึ่งถ้าฝ่ายรับไม่สามารถตอบสนองได้ ก็จะมีลักษณะการปฏิสัมพันธ์ที่เข้ากันไม่ได้
- การพยายามปรับตัวโดยแสดงความต้องการพฤติกรรมที่ปรารถนาจากอีกฝ่ายหนึ่งให้แต่ละฝ่ายทราบซึ่งถ้าปฏิบัติร่วมกันได้ ก็จะเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แต่ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดปฏิบัติตอบสนองไม่ได้ หรือไม่สามารถปฏิบัติตอบสนองได้ทั้งสองฝ่าย ก็จะเกิดปฏิกิริยาเข้ากันไม่ได้ต่อกัน

3.2.3 การวิเคราะห์กลุ่มเชิงทฤษฎี ทิพวรรณ ลิ้มงูร(2546: 181-182) ได้กล่าวถึง แนวทางการวิเคราะห์กลุ่มเชิงทฤษฎี ดังนี้

1) ทฤษฎีกลุ่มที่เท่าเทียมกัน (Group Congruency Theory) กลุ่มที่เท่าเทียมกันหมายถึง กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ของสมาชิกไม่ขัดแย้งกัน มีความสามัคคีกลมเกลียวกันดี กลุ่มลักษณะเช่นนี้จะมีพลังทำให้กลุ่มบรรลุเป้าประสงค์ของกลุ่มได้และมีผลผลิตสูงกว่า กลุ่มที่มีความเครียด สมาชิกไม่พอใจกันและมีการขัดแย้งกันระหว่างบุคคลเนื่องจาก

- (1) กลุ่มจะผันแปรตามระดับชั้นที่มีส่วนประกอบของกลุ่มที่เข้ากันได้ดี หรือมีระดับชั้นของความเท่าเทียมกันของกลุ่ม
- (2) เมื่อสมาชิกกลุ่มเข้ากันได้น้อย การทำงานภายในกลุ่มจะแตกแยกมากขึ้น
- (3) เมื่อการทำงานภายในกลุ่มแตกแยกมากขึ้น การดำเนินงานของกลุ่มจะลดลง
- (4) เมื่อการทำงานภายในกลุ่มแตกแยกมากขึ้น ขวัญกำลังใจของสมาชิกจะตกต่ำลง

2) ทฤษฎีระบบ (System Theory) กลุ่มเป็นระบบของการประกอบส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น ตำแหน่ง และบทบาทหน้าที่ รวมทั้งเน้นเกี่ยวกับสิ่งที่ใส่เข้าและผลที่ได้ออกมาของกลุ่ม(โยธิน ศันสนบุตร 2529: 12) แนวคิดในเชิงระบบปิด มีข้อจำกัดในด้านการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทำให้มีแนวคิดใหม่นำไปสู่แนวความคิดของระบบเปิด (Open Systems Theory) มีนักวิชาการหลายท่านที่ทำการศึกษาวิจัยในด้านนี้ ได้แก่ Ross W.Ashby (1956), Chester I.Barnard, Ludwig von Bertalanffy, Norbert Wiener ผลงานของ Wiener ได้ให้แนวความคิดขององค์อย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกว่า องค์การเป็นระบบหนึ่งที่ประกอบด้วยสิ่งนำเข้า กระบวนการ สิ่งส่งออก สิ่งย้อนกลับ และสภาพแวดล้อม

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรรณิกา แดงขุย (2545: 94 - 97) ได้สรุปผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านคอนเสาเกียด หมู่ 5 ตำบลบางแหม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ดังนี้

1) คนในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุนซึ่งอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียนเพราะเงินส่วนหนึ่งต้องนำไปชำระหนี้ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตได้ในระยะเวลาอันสั้น

2) จำนวนเงินกู้มีน้อยเกินไป วงเงินปล่อยกู้ จึงลดน้อยลงไปด้วย ตามอัตราส่วนของผู้
กู้ที่มีมาก...

3) การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ จากการปฏิบัติภาคสนามของผู้วิจัยภายใน
หมู่บ้าน บ้านดอนเสาเกิดไม่พบว่ามีการขยายองค์กรย่อยภายในชุมชน ตลอดจนการสร้างเครือข่าย
กับองค์กรภายนอกชุมชน

4) ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย...

ข้อเสนอแนะ

5) ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับของกองทุนฯ. ได้แก่

(1) ควรมีการปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการคืนเงินต้น...

(2) ส่งเสริมให้มีการกู้เป็นกลุ่มเพื่อการพัฒนาอาชีพซึ่งเป็นอาชีพเสริมเพื่อให้ผู้ที่มี
รายได้เสริมขณะรอผลผลิต โดยพิจารณาปล่อยกู้ให้มากกว่าการกู้เป็นรายบุคคล...

นางรัตติกร โคตรวิชา(2545: 50) ได้สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมิน
โครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านห้วยว่านหอม หมู่ 11 ตำบลหนองแวงนางเบ้า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัด
ขอนแก่น คือ ทำให้เกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ขึ้นในชุมชน โดยมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้เรื่อง
ต่าง ๆ ดังนี้

1) การทอผ้าไหม ในตำบลหนองแวงนางเบ้าส่วนใหญ่มีอาชีพทอผ้าไหมเป็นอาชีพ
รองลงมาจากอาชีพหลักคือการทำนา ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเรื่องราคาของเส้นใยไหมที่มี
ราคาแพงและในหมู่บ้านไม่นิยมเลี้ยงไหมทำให้ต้องซื้อเส้นใยจากพ่อค้าคนกลาง พบปัญหาเรื่องต้น
ทุนสูงแต่ราคาขายต่ำและปัญหาด้านการตลาดส่วนใหญ่ไม่มีตลาดรองรับทำให้ไม่มีเงินทุนหมุน
เวียน ผลิตออกมาแล้วไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน ต้องเดินทางไปขายตามสถานที่ต่าง ๆ และต่าง
จังหวัดทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับการลงทุน

การแก้ไขโดยผู้ผลิตควรผลิตใยไหมขึ้นใช้เองโดยการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพื่อ
เป็นการลดต้นทุนในการผลิต ควรออกแบบลายผ้าที่ทันสมัย ตามความต้องการของตลาดและควร
สำรวจตลาดก่อนผลิตสินค้า จะทำให้ผู้ผลิตขายสินค้าได้มากขึ้น

2) การเลี้ยงสัตว์ สัตว์ขาดแคลนเรื่องอาหาร เช่น การเลี้ยงวัว เพราะสภาพทาง
ภูมิศาสตร์แห้งแล้ง การแก้ไขโดยผู้ประกอบการควรปลูกหญ้าไว้สำหรับเป็นอาหารในการเลี้ยง
สัตว์

3) ด้านการค้าขาย ในหมู่บ้านทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสมกับการประกอบการค้า การแก้ไข
โดย ผู้ประกอบการควรหาทำเลที่เหมาะสมและศึกษาเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจเพื่อเป็นแนวทางใน
การบริหารกิจการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกและกรรมการกลุ่มเกษตรกรและกรรมการกองทุน ศึกษาการดำเนินการของกลุ่มและการมีส่วนร่วมของสมาชิก ศึกษาการดำเนินงานของกองทุนในการสนับสนุนการประกอบอาชีพและศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร โดยศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่

1.1.1 กลุ่มเกษตรกรทุกประเภทในจังหวัดนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 86 กลุ่ม

1.1.2 กองทุนหมู่บ้านที่มีที่ตั้งสำนักงานของกลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ จำนวน 86 กองทุน ในระหว่างดำเนินการเก็บข้อมูล สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม ได้จัดตั้งกลุ่มเพิ่ม 2 กลุ่ม และนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำสั่ง ที่ 930/2546 เรื่อง สั่งเลิกกลุ่มเกษตรกรในท้องที่จังหวัดนครปฐม จำนวน 35 กลุ่ม จึงเหลือกลุ่มเกษตรกรในท้องที่จังหวัดนครปฐม เพียง 53 กลุ่ม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.2.1 คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ ประธานและกรรมการ กลุ่มละ 2 คน จำนวน 53 กลุ่ม

1.2.2 สมาชิกกลุ่มเกษตรกร กลุ่มละ 2 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 53 กลุ่ม

1.2.3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน กองทุนละ 2 คน จำนวน 53 กองทุน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ มี 3 ชุด ประกอบด้วยคำถามแบบปิดและแบบเปิด ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 แบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคม เศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ในรอบปีที่ผ่านมา หนี้สินในปัจจุบัน พื้นที่ถือครองแรงงานในครอบครัว ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมใหญ่ การได้รับสนับสนุนจากกลุ่มเกษตรกร การสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร การได้รับข่าวสารความรู้ในการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ การได้รับทราบข่าวสารข้อมูลของกองทุน การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกรรมการกองทุน การมี การออมเงินไว้กับกองทุน การรู้จักกับกลุ่มอาชีพต่างๆ ของกองทุน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรกับกองทุน แลกเปลี่ยนผลผลิตระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

2.1.2 แบบสัมภาษณ์กรรมการกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก ตำแหน่งในคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ตำแหน่งทางการปกครอง การเป็นสมาชิกขององค์กร/กลุ่มต่าง ๆ การเป็นกรรมการขององค์กร/กลุ่มต่างๆ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ การแสดงความคิดเห็น กิจกรรมของกลุ่มในการส่งเสริมอาชีพสมาชิก การดำเนินการรวบรวมผลผลิตสมาชิก

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่ กฎระเบียบของกองทุน ความตั้งใจของคณะกรรมการกองทุน ความรู้ประสบการณ์ของคณะกรรมการกองทุน การพิจารณาเงินกู้ของกองทุน วงเงินกู้ที่กองทุนให้แก่สมาชิก ดอกเบี้ยที่กองทุนกำหนด ระยะเวลาส่งคืนเงินกู้ การบริการข้อมูลข่าวสารของกองทุน การส่งเสริมอาชีพและความ เป็นอยู่ของประชาชน การส่งเสริมการตลาดและการรวมกลุ่มอาชีพของประชาชน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและ

กองทุน แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 5 ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่กลุ่มเกษตรกรจะได้รับจากการสนับสนุนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่ ทำให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีเงินทอนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ เป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เป็นการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เป็นการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรกับกองทุน

2.1.3 แบบสัมภาษณ์กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการกองทุนฯ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน ตำแหน่งทางการปกครอง การเป็นสมาชิกขององค์กร/กลุ่มต่าง ๆ การเป็นกรรมการขององค์กร/กลุ่มต่างๆ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกองทุนฯ ได้แก่ สมาชิกกู้เงินจากกองทุนทั้งหมด สมาชิกที่ขอกู้เงินเพื่อลงทุนทางการเกษตร สมาชิกที่ขอกู้เงินเพื่อลงทุนแปรรูปการเกษตร จำนวนเงินที่ให้กู้สูงสุด จำนวนเงินที่ให้กู้ต่ำสุด จำนวนเงินที่ให้กู้เฉลี่ย อัตราดอกเบี้ยต่อปีร้อยละ ระยะเวลาคืนเงินกู้ จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลา จำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การดำเนินงานของกลุ่ม ความตั้งใจของกรรมการ ความรู้ความสามารถของกรรมการ การส่งเสริมอาชีพการเกษตร การบริการด้านการตลาดผลผลิตการเกษตร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 5 ความเห็นของกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ ในการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กองทุนมีโอกาสได้รับการชำระหนี้คืนมากกว่าการปล่อยเงินกู้เป็นรายๆ เป็นการ

สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ เป็นการให้บริการแก่เครือข่ายกลุ่ม เป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม

2.2 การทดสอบเครื่องมือ

นำแบบสัมภาษณ์ให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของคณะอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปสู่ผู้สอบกับกรรมการและสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรซึ่งใกล้ชิดกับกลุ่มเกษตรกร และกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดนครปฐม

แบบสัมภาษณ์ที่นำไปทดสอบใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ถ้าค่า alpha coefficient มีค่าตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไปถือว่านำไปเก็บรวบรวมได้ เมื่อนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์มาทดสอบหาค่า alpha coefficient ได้เท่ากับ 0.8536 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จึงนำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการในช่วงเดือน มีนาคม - พฤษภาคม 2547

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดทำรหัสข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติต่อไปนี้ คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิเคราะห์เรื่องความเชื่อมโยงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร :ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่สำนักงานกลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ข้อมูลการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรและการมีส่วนร่วมของสมาชิก
3. ข้อมูลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการสนับสนุนการประกอบอาชีพ
4. แนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

1. ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

1.1 คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นสภาพพื้นฐานด้านสังคมเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกรรมการกลุ่มเกษตรกร ดังนี้

- 1) เพศ จากการศึกษาพบว่า กรรมการกลุ่มเกษตรกรที่ให้ข้อมูล เกือบทั้งหมดคือร้อยละ 96.2 เป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 3.8 ที่เป็นเพศหญิง
- 2) อายุ จากการศึกษาพบว่า กรรมการกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 4.7 มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ร้อยละ 45.3 มีอายุระหว่าง 41 - 55 ปี ร้อยละ 46.2 มีอายุระหว่าง 56 - 70 ปี และร้อยละ 3.8 มีอายุมากกว่า 70 ปี
- 3) การศึกษา จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 69.6 ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษา รองมามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 12.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช คิดเป็นร้อยละ 7.5 ปวส/อนุปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.8 และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการกลุ่มเกษตรกร

		n = 106	
	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	102	96.2
	หญิง	4	3.8
อายุ			
	น้อยกว่า 40 ปี	5	4.7
	41-55 ปี	48	45.3
	56-70	49	46.2
	มากกว่า 70 ปี	4	3.8
	Minimum = 28 ปี Maximum = 80 ปี		
	\bar{X} = 55.01 ปี S.D. = 8.85 ปี		
การศึกษา			
	ประถมศึกษา	78	73.6
	มัธยมศึกษาตอนต้น	13	12.3
	มัธยมตอนปลาย/ปวช.	8	7.5
	ปวส./อนุปริญญาตรี	3	2.8
	ปริญญาตรี	4	3.8

1.1.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของกรรมการกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของและสังคมของกรรมการกลุ่มเกษตรกรดังนี้

1) อาชีพหลัก จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 91.6 มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 2.8 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 0.9 มีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 0.9 มีอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 3.8 มีอาชีพอื่นๆ

2) ตำแหน่งในคณะกรรมการ กรรมการที่ให้สัมภาษณ์จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 43.4 เป็นประธานกรรมการ ร้อยละ 41.5 เป็นกรรมการ ร้อยละ 5.7 เป็นเหรัญญิก และร้อยละ 9.4 เป็นเลขานุการ

3) ตำแหน่งทางปกครอง จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 49.1 ไม่มีตำแหน่งทางปกครอง ร้อยละ 22.6 เป็นกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 18.9 เป็น อบต และร้อยละ 9.4 เป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน

4) การเป็นสมาชิกองค์กรอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า กรรมการกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 83 ไม่เป็นสมาชิกใดๆ ร้อยละ 15.2 และเป็นเท่ากันคือร้อยละ 0.9 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

5) การเป็นกรรมการขององค์กรอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ไม่เป็นกรรมการขององค์กร ร้อยละ 81.1 รองมาเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 18 และกรรมการสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของกรรมการกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
ทำการเกษตร	97	91.6
ค้าขาย	3	2.8
รับราชการ	1	0.9
รับจ้าง	1	0.9
อื่นๆ	4	3.8
ตำแหน่งในคณะกรรมการ		
ประธานกรรมการ	46	43.4
เลขานุการ	10	9.4
เหรัญญิก	6	5.7
กรรมการ	44	41.5
ตำแหน่งทางปกครอง		
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	10	9.4
องค์การบริหารส่วนตำบล	20	18.9
กรรมการหมู่บ้าน	24	22.6
อื่นๆ(ไม่มีตำแหน่งทางปกครอง)	52	49.1

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกขององค์กร		
สมาชิกในกองทุนหมู่บ้าน	88	83
สมาชิกสหกรณ์การเกษตร	1	0.9
สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์	1	0.9
ไม่เป็นสมาชิกใด	16	15.2
การเป็นกรรมการในองค์กร		
กรรมการกองทุนหมู่บ้าน	19	18
กรรมการสหกรณ์การเกษตร	1	0.9
ไม่เป็นกรรมการใด	86	81.1

1.2 สมาชิกกลุ่มเกษตรกร

1.2.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นสภาพพื้นฐานด้านสังคมเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ดังนี้

- 1) เพศ จากการศึกษา พบว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่ คือร้อยละ 94.3 เป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 5.7 ที่เป็นเพศหญิง
- 2) อายุ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 11.3 มีอายุต่ำกว่า 45 ปี ร้อยละ 36.8 มีอายุระหว่าง 46 - 57 ปี ร้อยละ 51.9 มีอายุระหว่าง 58 - 69 ปี
- 3) การศึกษา จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 68.9 ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษา ส่วนผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีร้อยละ 17.9

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

		n = 106	
		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	100	94.3
	หญิง	6	5.7
อายุ			
	น้อยกว่า 45 ปี	12	11.3
	46-57 ปี	39	36.8
	58-69 ปี	55	51.9
	Minimum = 35 ปี Maximum = 69 ปี		
	\bar{X} = 55.76 ปี S.D. = 7.83 ปี		
การศึกษา			
	ไม่ได้เรียนหนังสือ	19	17.9
	ประถมศึกษา	73	68.9
	มัธยมศึกษาตอนต้น	10	9.4
	มัธยมตอนปลาย/ปวช.	3	2.8
	ปริญญาตรี	1	1

1.2.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรดังนี้

1) **อาชีพหลัก** จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 41.5 มีอาชีพทำนา ร้อยละ 26.4 มีอาชีพทำไร่ ร้อยละ 21.7 มีอาชีพทำสวน ส่วนที่เหลือประกอบอาชีพอื่นๆ คือ รับจ้าง ร้อยละ 10.4

2) **อาชีพรอง** จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 59.4 ประกอบอาชีพอื่นๆ คือ รับจ้าง ร้อยละ 18.9 มีอาชีพทำสวน ร้อยละ 9.4 ทำนา และ ร้อยละ 5.7 ค้าขาย

3) **รายได้ในรอบปี 2546** จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 17 มีรายได้ต่ำกว่า 90,000 บาท ร้อยละ 34.9 มีรายได้ระหว่าง 90,001 – 140,000 บาท ร้อยละ 33.9 มีรายได้ระหว่าง 140,001 – 200,000 บาท และร้อยละ 14.2 มีรายได้มากกว่า 200,000 บาท

4) หนี้สิน จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 18.9 มีหนี้สินต่ำกว่า 40,000 บาท ร้อยละ 34.9 มีหนี้สินระหว่าง 40,001 – 90,000 บาท ร้อยละ 29.2 มีหนี้สินระหว่าง 90,001-140,000 บาท และร้อยละ 17 มีหนี้สินมากกว่า 140,000 บาท

5) ขนาดพื้นที่ถือครอง จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 14.2 มีพื้นที่น้อยกว่า 5 ไร่ ร้อยละ 39.6 มีพื้นที่ระหว่าง 6 – 11 ไร่ ร้อยละ 28.3 มีพื้นที่ระหว่าง 12 – 17 ไร่ และร้อยละ 17.9 มีพื้นที่มากกว่า 17 ไร่

6) แรงงานในครอบครัว จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 55.7 มีแรงงานไม่เกิน 3 คน และร้อยละ 44.3 มีแรงงานระหว่าง 4 – 5 คน

7) ตำแหน่งทางสังคม จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 79.2 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 15.1 เป็นกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 4.7 เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 0.9 เป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

			n = 106
	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก			
	ทำนา	44	41.5
	ทำไร่	28	26.4
	ทำสวน	23	21.7
	อื่นๆ	11	10.4
อาชีพรอง			
	ทำนา	10	9.4
	ทำไร่	7	6.6
	ทำสวน	20	18.9
	ค้าขาย	6	5.7
	อื่นๆ	63	59.4

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

		n = 106	
	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ในปี 2546			
	น้อยกว่า 90,000 บาท	18	17.0
	90,001-140,000 บาท	37	34.9
	140,001-200,000 บาท	36	33.9
	มากกว่า 200,000 บาท	15	14.2
	Minimum = 20,000 บาท Maximum = 450,00 บาท		
	—		
	\bar{X} = 152,084.91 บาท	S.D. = 67,569.52 บาท	
พื้นที่ถือครอง			
	น้อยกว่า 5 ไร่	15	14.2
	6-11 ไร่	42	39.6
	12-17 ไร่	30	28.3
	มากกว่า 17 ไร่	19	17.9
	Minimum = 0 ไร่ Maximum = 45 ไร่		
	—		
	\bar{X} = 11.28 ไร่	S.D. = 7.19 ไร่	
แรงงานในครอบครัว			
	น้อยกว่า 3 คน	59	55.7
	4-5 คน	47	44.3
	Minimum = 1 คน Maximum = 5 คน		
	—		
	\bar{X} = 3.31 คน	S.D. = 0.99 คน	
หนี้สิน			
	น้อยกว่า 40,000 บาท	20	18.9
	40,001-90,000 บาท	37	34.9
	90,001-140,000 บาท	31	29.2
	มากกว่า 140,000 บาท	18	17
	Minimum = 0 บาท Maximum = 800,000 บาท		
	—		
	\bar{X} = 108,518.87 บาท	S.D. = 112,373.29 บาท	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งทางสังคม		
ไม่มี	84	7.2
ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน	1	0.9
สมาชิก อบต.	5	4.7
กรรมการหมู่บ้าน	16	15.1

1.3 กรรมการกองทุนหมู่บ้าน

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	81	76.4
หญิง	25	23.6
อายุ		
น้อยกว่า 34 ปี	7	6.6
35-48 ปี	47	44.3
49-62 ปี	52	49.1
Minimum = 25 ปี Maximum = 62 ปี		
\bar{X} = 47.46 ปี S.D. = 7.46 ปี		
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	51	48.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	15.1
มัธยมตอนปลาย/ปวช.	24	22.6
ปวส./อนุปริญญาตรี	7	6.6
ปริญญาตรี	8	7.5

1.3.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของและสังคมของกรรมการกองทุนหมู่บ้านดังนี้

- 1) อาชีพหลัก จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 67.9 มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 9.4 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 1.9 มีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 18.9 มีอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 1.9 มีอาชีพทั่วไป
- 2) ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน กรรมการที่ให้สัมภาษณ์จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 28.3 เป็นประธานกรรมการ ร้อยละ 42.5 เป็นกรรมการ ร้อยละ 20.8 เป็นเลขานุการ และร้อยละ 8.4 เป็นเหรัญญิก
- 3) ตำแหน่งทางปกครอง จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 41.5 ไม่มีตำแหน่งทางปกครอง ร้อยละ 32.1 เป็นกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 3.8 เป็น อบต และร้อยละ 22.6 เป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
- 4) การเป็นสมาชิกองค์กรอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 6.6 เป็นสมาชิกในกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 4.7 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
- 5) การเป็นกรรมการขององค์กรอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 2.8 เป็นกรรมการกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 2.8 เป็นกรรมการสหกรณ์การเกษตร

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
ทำการเกษตร	72	67.9
ค้าขาย	10	9.4
รับราชการ	2	1.9
รับจ้าง	20	18.9
ทั่วไป	2	1.9

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน		
ประธาน	30	28.3
เลขานุการ	22	20.8
เหรัญญิก	9	8.4
กรรมการ	45	42.5
ตำแหน่งทางปกครอง		
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	24	22.6
องค์การบริหารส่วนตำบล	4	3.8
กรรมการหมู่บ้าน	34	32.1
อื่นๆ(ไม่มีตำแหน่งทางปกครอง)	44	41.5
การเป็นสมาชิกขององค์กร		
สมาชิกในกลุ่มเกษตรกร	7	6.6
สมาชิกสหกรณ์การเกษตร	5	4.7
สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์	2	1.9
สมาชิกสมาคมวิชาชีพ	0	0.0
สมาชิกอื่นๆ	2	1.9
การเป็นกรรมการในองค์กร		
กรรมการกลุ่มเกษตรกร	3	2.8
กรรมการสหกรณ์การเกษตร	3	2.8

2. ข้อมูลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรและการมีส่วนร่วมของสมาชิก

2.1 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย

2.1.1 การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง ร้อยละ 59.4 และร้อยละ 39.6 เข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง

2.1.2 การแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการ จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 57.5 มีการแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง และร้อยละ 41.5 แสดงความคิดเห็นบางครั้ง ไม่เคยแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 0.9

2.1.3 กิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร

- 1) การเงินกู้ยืม จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 17 กลุ่มเกษตรกรมีกิจกรรมให้เงินกู้ยืม
- 2) ปลูก จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 30 มีกิจกรรมด้านปลูก
- 3) วัสดุการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 87.5 ไม่มีกิจกรรมด้านวัสดุการเกษตร และมีเพียงร้อยละ 7.5 มีกิจกรรม
- 4) การรวบรวมผลิตผลสมาชิก จากการศึกษาพบว่า ไม่มีการรวบรวมผลิตผลสมาชิก

ตารางที่ 4.7 การดำเนินการของกลุ่มเกษตรกร

รายการ	n = 106	
	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ		
เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง	63	59.4
เข้าร่วมเป็นบางครั้ง	42	39.6
ไม่เคยเข้าร่วมประชุม	1	0.9
การแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการ		
แสดงความคิดเห็นทุกครั้ง	61	57.5
แสดงความคิดเห็นบางครั้ง	44	41.5
ไม่เคยแสดงความคิดเห็น	1	0.9

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	n = 106
		ร้อยละ
กิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร	18	17
เงินกู้ยืม	32	30
ปุ๋ย	8	7.5
วัสดุการเกษตรการรวบรวมผลิตผลสมาชิก	106	100.0
ไม่ดำเนินการ		

2.2 การมีส่วนร่วมของสมาชิก

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นการมีส่วนร่วมของสมาชิก ประกอบด้วย

2.2.1 การเข้าร่วมประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.9 เข้าร่วมการประชุมใหญ่บางครั้ง และร้อยละ 15.1 เข้าทุกครั้ง

2.2.2 กลุ่มเกษตรกรสนับสนุนในด้านเงินกู้ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.8 ไม่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้

2.2.3 กลุ่มเกษตรกรสนับสนุนในด้านปุ๋ย จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 55.7 ไม่ได้รับการสนับสนุน และร้อยละ 44.3 ได้รับการสนับสนุนปุ๋ย

2.2.4 กลุ่มเกษตรกรสนับสนุนในด้านวัสดุอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 87.7 ไม่ได้รับการสนับสนุน และร้อยละ 12.3 ได้รับการสนับสนุน

2.2.5 การได้รับข่าวสารความรู้การประกอบอาชีพจากกลุ่มเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 50 ได้รับจากกลุ่ม และร้อยละ 50 ไม่ได้รับ

2.2.6 การได้รับข่าวสารความรู้การประกอบอาชีพจากกองทุนหมู่บ้าน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.2 ไม่เคยได้รับ และร้อยละ 19.8 ได้รับข่าว

2.2.7 การได้รับข่าวสารความรู้การประกอบอาชีพจากหนังสือพิมพ์ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.2 ได้รับและร้อยละ 35.8 ไม่ได้รับ

2.2.8 การได้รับข่าวสารความรู้การประกอบอาชีพจากที่อื่นๆ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.9 ไม่เคยได้รับและร้อยละ 15.1 ได้รับ

2.2.9 กิจกรรมการร่วมทุน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกร้อยละ 96.2 เคยร่วมทุน มีเพียงร้อยละ 3.8 ไม่เคยร่วมทุน

2.2.10 *กิจกรรมด้านร่วมแรง* จากการศึกษาพบว่าสมาชิก ร้อยละ 57.5 ไม่เคยร่วมแรง และร้อยละ 42.5 เคยร่วมแรง

2.2.11 *กิจกรรมด้านความคิด* จากการศึกษาพบว่า สมาชิกร้อยละ 54.7 ได้มีกิจกรรมด้านความคิด และร้อยละ 45.3 ไม่เคยร่วมกิจกรรมด้านความคิด

ตารางที่ 4.8 การมีส่วนร่วมของสมาชิก

n = 106			
รายการ	จำนวน	ร้อยละ	
การเข้าร่วมประชุมใหญ่			
ทุกครั้ง	16	15.1	
บางครั้ง	90	84.9	
กลุ่มเกษตรกรสนับสนุนเงินกู้			
เคย	15	14.2	
ไม่เคย	91	85.8	
กลุ่มเกษตรกรสนับสนุนปุ๋ย			
เคย	47	44.3	
ไม่เคย	59	55.7	
กลุ่มเกษตรกรสนับสนุนวัสดุ			
เคย	13	12.3	
ไม่เคย	93	87.7	
การได้รับข่าวสารจากกลุ่มเกษตรกร			
เคย	53	50.0	
ไม่เคย	53	50.0	
การได้รับข่าวสารจากกองทุนหมู่บ้าน			
เคย	21	19.8	
ไม่เคย	85	80.2	
การได้รับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์			
เคย	68	64.2	
ไม่เคย	38	35.8	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับรับข่าวสารจากแหล่งอื่นๆ		
เคย	16	15.1
ไม่เคย	90	84.9
กิจกรรมร่วมทุน		
เคย	102	96.2
ไม่เคย	4	3.8
กิจกรรมด้านร่วมแรง		
เคย	45	42.5
ไม่เคย	61	57.5
กิจกรรมด้านความคิด		
เคย	58	54.7
ไม่เคย	48	45.3
กิจกรรมด้านอื่นๆ		
เคย	1	0.9
ไม่เคย	105	99.1

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาความคิดเห็นของกรรมการกองทุนที่เกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย

2.3.1 การดำเนินของกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 43.4 มีความเหมาะสมน้อย และร้อยละ 40.6 มีความเหมาะสมปานกลาง

2.3.2 ความตั้งใจของกรรมการ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 66 มีความเหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 17 มีความเหมาะสมน้อย

2.3.3 ความรู้ความสามารถของกรรมการ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 86.8 มีความรู้ความสามารถปานกลาง

2.3.4 การส่งเสริมอาชีพการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 62.3 มีความเหมาะสมน้อย และร้อยละ 28.3 มีความเหมาะสมปานกลาง

2.3.5 การบริการด้านการตลาดผลผลิตการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 62.3 มีความเหมาะสมน้อย และ ร้อยละ 19.8 มีความเหมาะสมปานกลาง

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การดำเนินงานของกลุ่ม		
เหมาะสมน้อย	46	43.4
เหมาะสมปานกลาง	43	40.6
เหมาะสมมาก	14	13.2
เหมาะสมมากที่สุด	3	2.8
Minimum= 2	Maximum=5	
\bar{X} = 2.755	S.D= 0.7906	
ความตั้งใจของกรรมการ		
เหมาะสมน้อย	18	17.0
เหมาะสมปานกลาง	70	66.0
เหมาะสมมาก	12	11.3
เหมาะสมมากที่สุด	6	5.7
Minimum= 2	Maximum=5	
\bar{X} = 3.057	S.D= 0.7149	
ความรู้ความสามารถของกรรมการ		
เหมาะสมน้อย	4	3.8
เหมาะสมปานกลาง	92	86.8
เหมาะสมมาก	7	6.6
เหมาะสมมากที่สุด	3	2.8
Minimum= 2	Maximum=5	
\bar{X} = 3.085	S.D= 0.4602	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การส่งเสริมอาชีพการเกษตร		
เหมาะสมน้อย	66	62.3
เหมาะสมปานกลาง	30	28.3
เหมาะสมมาก	9	8.5
เหมาะสมมากที่สุด	1	0.9
Minimum= 2	Maximum=5	
—		
X = 2.481	S.D= 0.6932	
การบริการด้านตลาดผลผลิตการเกษตร		
เหมาะสมน้อยที่สุด	16	15.1
เหมาะสมน้อย	66	62.3
เหมาะสมปานกลาง	21	19.8
เหมาะสมมาก	3	2.8
Minimum= 1	Maximum=4	
—		
X = 2.104	S.D= 0.6751	

3. การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

3.1 การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

จากตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลการให้เงินกู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและการแปรรูปการเกษตรของกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้

3.1.1 สมาชิกที่กู้เงินจากกองทุนทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 44.4 อยู่ในช่วง 81 -106 คน และ ร้อยละ 31.1 มากกว่า 106 คน

3.1.2 สมาชิกที่ขอกู้เงินจากกองทุนเพื่อลงทุนทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 46.2 อยู่ในช่วง 81 -106 คน และ ร้อยละ 20.8 อยู่ในช่วง 56-80 คน

3.1.3 จำนวนเงินที่ขอกู้เพื่อลงทุนทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 33.3 มากกว่า 1,100,000 บาท และ ร้อยละ 25.8 ระหว่าง 900,001-1,000,000 บาท

3.1.4 สมาชิกที่ขอกู้เงินจากกองทุนเพื่อการแปรรูปการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 73.6 น้อยกว่า 5 คน

3.1.5 จำนวนเงินที่ขอกู้เพื่อลงทุนแปรรูปการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 73.6 น้อยกว่า 70,000 บาท

3.1.6 จำนวนเงินที่ให้กู้สูงสุด จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 61.3 น้อยกว่า 15,000 บาท

3.1.7 จำนวนเงินที่ให้กู้สูงสุดทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 67 น้อยกว่า 15,000 บาท

3.1.8 จำนวนเงินที่ให้กู้สูงสุดทางการแปรรูปการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 89.6 น้อยกว่า 15,000 บาท

3.1.9 จำนวนเงินที่ให้กู้ต่ำสุด จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 60.4 อยู่ในช่วงระหว่าง 5,001-10,000 บาท

3.1.10 จำนวนเงินที่ให้กู้ต่ำสุดทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 68 อยู่ในช่วงระหว่าง 5,001-10,000 บาท

3.1.11 จำนวนเงินที่ให้กู้ต่ำสุดแปรรูปทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 77.4 น้อยกว่า 5,000 บาท

3.1.12 จำนวนที่ให้กู้เฉลี่ย จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 64.1 อยู่ในช่วงระหว่าง 10,001-13,000 บาท

3.1.13 จำนวนที่ให้กู้เฉลี่ยทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 58.4 อยู่ในช่วงระหว่าง 10,001-13,000 บาท

3.1.14 จำนวนที่ให้กู้เฉลี่ยทางการแปรรูปการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 83 น้อยกว่า 10,000 บาท

3.1.15 อัตราดอกเบี้ยต่อปี จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.4 อยู่ในช่วง 6-8 บาทต่อปี

3.1.16 ระยะเวลาคืนเงินกู้ จากการศึกษาทั้งหมดอยู่ในเวลา 12 เดือน

3.1.17 จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดรวม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 46.3 อยู่ในช่วง 81-106 คน และ ร้อยละ 31.1 อยู่ในช่วง 56-80 คน

3.1.18 จำนวนเงินที่ชำระได้ตามกำหนด จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ คือร้อยละ 42.5 มากกว่า 1,100,000 บาท และ ร้อยละ 36.7 อยู่ในช่วง 1,000,001-1,100,000 บาท

3.1.19 จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 48.1 อยู่ในช่วง 81-106 คน และ ร้อยละ 20.8 อยู่ในช่วง 56-80 คน

3.1.20 จำนวนเงินทางการเกษตรที่ชำระได้ตามกำหนด จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 25.5 อยู่ในช่วง 1,000,001-1,100,000 บาท และ ร้อยละ 24.5 อยู่ในช่วง 900,001-1,000,000 บาท

3.1.21 จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดทางการแปรรูปเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 73.6 น้อยกว่า 5 คน

3.1.22 จำนวนเงินที่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดทางการแปรรูปเกษตร จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 73.6 น้อยกว่า 70,000 บาท

3.1.23 จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินกู้ไม่ได้ตามกำหนดทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ คือร้อยละ 95.3 น้อยกว่า 4 คน

3.1.24 จำนวนเงินที่ชำระไม่ได้ตามกำหนดทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ คือร้อยละ 95.3 น้อยกว่า 20,000 บาท

ตารางที่ 4.10 การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกที่กู้เงินจากกองทุนทั้งหมด		
น้อยกว่า 55 คน	16	15.1
ระหว่าง 56 – 80 คน	10	9.4
ระหว่าง 81 – 106 คน	47	44.4
มากกว่า 106 คน	33	31.1
Minimum = 39	Maximum = 120	
X = 90.236	S.D= 22.9179	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกที่กู้เงินจากกองทุนเพื่อลงทุนการเกษตร		
น้อยกว่า 55 คน	19	17.9
ระหว่าง 56 – 80 คน	22	20.8
ระหว่าง 81 – 106 คน	49	46.2
มากกว่า 106 คน	16	15.1
Minimum = 39 Maximum = 114		
$\bar{X} = 82.877$ S.D. = 22.2564		
จำนวนเงินที่ขอกู้ทางการเกษตร		
น้อยกว่า 90,000 บาท	18	17.1
ระหว่าง 90,001 – 1,000,000 บาท	27	25.8
ระหว่าง 1,000,001 – 1,100,000 บาท	25	23.8
มากกว่า 1,100,000 บาท	36	33.3
Minimum = 700,000 Maximum = 1,200,000		
$\bar{X} = 1,028,790.48$ S.D. = 114,498.15		
สมาชิกที่กู้เงินจากกองทุนเพื่อลงทุนทางการแปรรูปทางเกษตร		
น้อยกว่า 5 คน	78	73.6
ระหว่าง 6 – 10 คน	10	9.4
ระหว่าง 11 – 17 คน	10	9.5
มากกว่า 17 คน	8	7.5
Minimum = 0 Maximum = 30		
$\bar{X} = 4.17$ S.D. = 7.5334		
จำนวนเงินที่ขอกู้ทางการแปรรูปทางเกษตร		
น้อยกว่า 70,000 บาท	82	73.6
ระหว่าง 70,001 – 150,000 บาท	8	11.3
ระหว่าง 150,001 – 230,000 บาท	78	7.6
มากกว่า 230,000 บาท	12	7.5
Minimum = 0 Maximum = 350,000		
$\bar{X} = 53,198.11$ S.D. = 93,609.95		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเงินที่ให้สูงสุด		
น้อยกว่า 15,000 บาท	8	61.3
ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท	8	16.1
ระหว่าง 20,001 – 24,000 บาท	65	7.5
มากกว่า 24,000 บาท	17	15.1
Minimum = 12,000 Maximum = 30,000		
—		
X = 17,943.40 S.D. = 4,818.28		
จำนวนเงินที่ให้สูงสุดทางการเกษตร		
น้อยกว่า 15,000 บาท	8	67.0
ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท	16	12.2
ระหว่าง 20,001 – 24,000 บาท	71	7.6
มากกว่า 24,000 บาท	13	13.2
Minimum = 10,000 Maximum = 150,000		
—		
X = 19,547.17 S.D. = 17,473.86		
จำนวนเงินที่ให้สูงสุดทางการแปรรูปการเกษตร		
น้อยกว่า 15,000 บาท	8	89.6
ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท	14	5.7
มากกว่า 20,000 บาท	95	4.7
Minimum = 0 Maximum = 130,000		
—		
X = 5,367.93 S.D. = 14,273.74		
จำนวนเงินที่ให้ต่ำสุด		
น้อยกว่า 5,000 บาท	6	15.1
ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท	5	60.4
ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท	16	9.4
มากกว่า 15,000 บาท	64	15.1
Minimum = 5,000 Maximum = 22,000		
—		
X = 9,471.70 S.D. = 4,581.45		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเงินที่ให้ต่ำสุดทางการเกษตร		
น้อยกว่า 5,000 บาท	10	9.4
ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท	16	68.0
ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท	10	7.5
มากกว่า 15,000 บาท	72	15.1
Minimum = 5,000 Maximum = 22,000		
$\bar{X} = 9,490.57$ S.D. = 4,442.21		
จำนวนเงินที่ให้ต่ำสุดทางการแปรรูปการเกษตร		
น้อยกว่า 5,000 บาท	8	77.4
ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท	16	7.5
ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท	11	10.4
มากกว่า 15,000 บาท	5	4.7
Minimum = 0 Maximum = 130,000		
$\bar{X} = 4,330.19$ S.D. = 13,757.58		
จำนวนเงินที่ให้ผู้เฉลี่ย		
น้อยกว่า 10,000 บาท	9	8.5
ระหว่าง 10,001 – 13,000 บาท	68	64.1
ระหว่าง 13,001 – 20,000 บาท	18	17.0
มากกว่า 20,000 บาท	11	10.4
Minimum = 0 Maximum = 26,153.80		
$\bar{X} = 13,414.74$ S.D. = 4,991.40		
จำนวนเงินที่ให้ผู้เฉลี่ยทางการเกษตร		
น้อยกว่า 10,000 บาท	15	14.2
ระหว่าง 10,001 – 13,000 บาท	62	58.4
ระหว่าง 13,001 – 20,000 บาท	18	17.0
มากกว่า 20,000 บาท	11	10.4
Minimum = 0 Maximum = 26,153.80		
$\bar{X} = 13,335.07$ S.D. = 5,021.24		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเงินที่ให้กู้เฉลี่ยทางการแปรรูปทางเกษตร		
น้อยกว่า 10,000 บาท	88	83.0
ระหว่าง 10,001 – 13,000 บาท	1	1.0
ระหว่าง 13,001 – 20,000 บาท	14	13.2
มากกว่า 20,000 บาท	3	2.8
Minimum = 0 Maximum =130,000		
—		
X = 5,032.95 S.D. = 144,030.44		
อัตราดอกเบี้ยต่อปี		
น้อยกว่า 5 บาท	9	8.5
ระหว่าง 6 – 8 บาท	81	76.4
มากกว่า 8 บาท	16	15.1
Minimum =0 Maximum =12		
—		
X = 6.538 S.D = 1.9527		
จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินได้ตามกำหนด		
น้อยกว่า 55 คน	19	17.9
ระหว่าง 56 – 80 คน	33	31.1
ระหว่าง 81 – 106 คน	49	46.3
มากกว่า 106 คน	24	22.6
Minimum = 39 Maximum =120		
—		
X = 86.792 S.D. =23.8706		
จำนวนเงินที่ชำระได้ตามกำหนด		
น้อยกว่า 900,000 บาท	6	5.7
ระหว่าง 900,001-1,000,000 บาท	16	15.1
ระหว่าง 1,000,001- 1,100,000 บาท	39	36.7
มากกว่า 1,100,000 บาท	45	42.5
Minimum = 700,000 Maximum = 1,200,000		
—		
X = 1,072,099.06 S.D. = 93,446.07		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินได้ตามกำหนดทางการเกษตร		
น้อยกว่า 55 คน	19	17.9
ระหว่าง 56 – 80 คน	22	20.8
ระหว่าง 81 – 106 คน	51	48.1
มากกว่า 106 คน	14	13.2
Minimum = 39	Maximum = 114	
$\bar{X} = 82.51$	S.D. = 22.23	
จำนวนเงินที่สมาชิกที่ชำระเงินได้ตามกำหนดทางการเกษตร		
น้อยกว่า 900,000 บาท	20	18.9
ระหว่าง 900,001 - 1,000,000 บาท	26	24.5
ระหว่าง 1,000,001 - 1,100,000 บาท	27	25.5
มากกว่า 1,100,000 บาท	33	31.1
Minimum = 700,000	Maximum = 1,200,000	
$\bar{X} = 1,020,977.36$	S.D. = 121,569.38	
จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินได้ตามกำหนดทางการแปรรูปการเกษตร		
น้อยกว่า 5 คน	78	73.6
ระหว่าง 6 – 8 คน	10	9.4
ระหว่าง 11 – 17 คน	10	9.5
มากกว่า 17 คน	8	7.5
Minimum = 0	Maximum = 30	
$\bar{X} = 4.170$	S.D. = 7.5334	
จำนวนเงินที่สมาชิกที่ชำระเงินได้ตามกำหนดทางการแปรรูปการเกษตร		
น้อยกว่า 70,000 บาท	78	73.6
ระหว่าง 70,001 - 150,000 บาท	12	11.3
ระหว่าง 150,001 - 230,000 บาท	8	7.6
มากกว่า 230,000 บาท	8	7.5
Minimum = 0	Maximum = 350,000	
$\bar{X} = 53,103.77$	S.D. = 93,373.7680	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินไม่ได้ตามกำหนดทางการเกษตร		
น้อยกว่า 4 คน	101	95.3
ระหว่าง 5 – 8 คน	4	3.8
มากกว่า 8 คน	1	0.9
Minimum = 0	Maximum = 11	
$\bar{X} = 0.368$	S.D. = 1.6523	
จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินไม่ได้ตามกำหนดทางการเกษตร		
น้อยกว่า 20,000 บาท	101	95.3
ระหว่าง 20,001 – 100,000 บาท	4	3.8
มากกว่า 100,000 บาท	1	0.9
Minimum = 0	Maximum = 199,500	
$\bar{X} = 5,655.66$	S.D. = 25,821.67	

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนหมู่บ้าน

จากตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้

3.2.1 ภาวะนิยมของกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 67.9 เห็นว่าเหมาะสมมาก รองมาคือ ร้อยละ 29.2 เห็นว่าเหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 2.8 เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด

3.2.2 ความตั้งใจของคณะกรรมการ จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 50 เห็นว่าเหมาะสมมาก รองมาคือร้อยละ 38.7 เหมาะสมปานกลาง ร้อยละ 8.5 เหมาะสมมากที่สุด และ ร้อยละ 2.8 เหมาะสมน้อย

3.2.3 ความรู้ประสบการณ์ของกรรมการ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 78.3 เห็นว่าเหมาะสมปานกลาง รองมาคือร้อยละ 15.1 เห็นว่าเหมาะสมมาก ร้อยละ 5.6 เหมาะสมน้อย และ ร้อยละ 0.9 เหมาะสมมากที่สุด

3.2.4 การพิจารณาเงินกู้ของกองทุน จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 48.1 เหมาะสมปานกลาง รองมาคือร้อยละ 46.2 เหมาะสมมาก ร้อยละ 3.8 เหมาะสมมากที่สุด และร้อยละ 1.9 เหมาะสมน้อย

3.2.5 วงเงินกู้ที่กองทุนให้แก่สมาชิก จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 53.8 เหมาะสมปานกลาง รองมาคือ ร้อยละ 41.5 เหมาะสมมาก ร้อยละ 2.8 เหมาะสมน้อย และ ร้อยละ 1.9 เหมาะสมมากที่สุด

3.2.6 ดอกเบี้ยที่กองทุนกำหนด จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 75.5 เหมาะสมมาก รองมาคือร้อยละ 18.9 เหมาะสมปานกลาง ร้อยละ 4.7 เหมาะสมมากที่สุด และ ร้อยละ 0.9 เหมาะสมน้อย

3.2.7 ระยะเวลาส่งคืนเงินกู้ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 76.4 เหมาะสมมาก รองมาร้อยละ 15.1 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 8.5 เหมาะสมมากที่สุด

3.2.8 การบริการข้อมูลข่าวสารของกองทุน จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 46.2 เหมาะสมปานกลาง รองมาคือร้อยละ 39.6 เหมาะสมน้อย ร้อยละ 11.3 เหมาะสมมาก ร้อยละ 1.9 เหมาะสมมากที่สุด และร้อยละ 0.9 เหมาะสมน้อยที่สุด

3.2.9 การส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 56.6 เหมาะสมปานกลาง รองมาคือ ร้อยละ 25.5 เหมาะสมน้อย และร้อยละ 18 เหมาะสมมาก

3.2.10 การส่งเสริมการตลาดและการรวมกลุ่มอาชีพของประชาชน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 45.2 เหมาะสมน้อย รองมาคือ ร้อยละ 27.35 เหมาะสมปานกลาง ร้อยละ 20.7 เหมาะสมน้อยที่สุด และร้อยละ 6.6 เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

			n = 106
รายการ	จำนวน	ร้อยละ	
กฎระเบียบของกองทุน			
เหมาะสมปานกลาง	31	29.2	
เหมาะสมมาก	72	67.9	
เหมาะสมมากที่สุด	3	2.8	
Minimum = 3	Maximum = 5		
$\bar{X} = 3.736$	S.D. = 0.5034		
ความตั้งใจของกรรมการ			
เหมาะสมน้อย	3	2.8	
เหมาะสมปานกลาง	41	38.7	
เหมาะสมมาก	53	50	
เหมาะสมมากที่สุด	9	8.5	
Minimum = 2	Maximum = 5		
$\bar{X} = 3.642$	S.D. = 0.6788		
ความรู้ประสบการณ์ของกรรมการ			
เหมาะสมน้อย	6	5.6	
เหมาะสมปานกลาง	83	78.3	
เหมาะสมมาก	16	15.1	
เหมาะสมมากที่สุด	1	0.9	
Minimum = 2	Maximum = 5		
$\bar{X} = 3.113$	S.D. = 0.4844		

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

		n = 106	
รายการ		จำนวน	ร้อยละ
การพิจารณาเงินกู้ของกองทุน			
	เหมาะสมน้อย	2	1.9
	เหมาะสมปานกลาง	51	48.1
	เหมาะสมมาก	49	46.2
	เหมาะสมมากที่สุด	4	3.8
	Minimum = 2	Maximum = 5	
	$\bar{X} = 3.519$	S.D. = 0.6052	
วงเงินกู้ที่กองทุนให้แก่สมาชิก			
	เหมาะสมน้อย	3	2.8
	เหมาะสมปานกลาง	57	53.8
	เหมาะสมมาก	44	41.5
	เหมาะสมมากที่สุด	2	1.9
	Minimum = 2	Maximum = 5	
	$\bar{X} = 3.425$	S.D. = 0.5847	
ดอกเบี้ยที่กองทุนกำหนด			
	เหมาะสมน้อย	1	0.9
	เหมาะสมปานกลาง	20	18.9
	เหมาะสมมาก	80	75.5
	เหมาะสมมากที่สุด	5	4.7
	Minimum = 2	Maximum = 5	
	$\bar{X} = 3.840$	S.D. = 0.5002	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

		n = 106	
รายการ		จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาส่งคืนเงินกู้			
เหมาะสมปานกลาง		16	15.1
เหมาะสมมาก		81	76.4
เหมาะสมมากที่สุด		9	8.5
Minimum= 3 Maximum=5			
X= 3.934 S.D= 0.4834			
การบริการข้อมูลข่าวสารของกองทุน			
เหมาะสมน้อยที่สุด		1	0.9
เหมาะสมน้อย		42	39.6
เหมาะสมปานกลาง		49	46.2
เหมาะสมมาก		12	11.3
เหมาะสมมากที่สุด		2	1.9
Minimum = 1 Maximum =5			
X = 2.736 S.D. = 0.7471			
การส่งเสริมอาชีพฯ			
เหมาะสมน้อย		27	25.5
เหมาะสมปานกลาง		60	56.6
เหมาะสมมาก		19	18
Minimum = 2 Maximum = 4			
X = 2.925 S.D. = 0.6575			
การส่งเสริมการตลาดฯ			
เหมาะสมน้อยที่สุด		22	20.7
เหมาะสมน้อย		48	45.2
เหมาะสมปานกลาง		29	27.35
เหมาะสมมาก		7	6.6
Minimum = 1 Maximum = 4			
X = 2.198 S.D. = 0.8443			

4. แนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกรและประโยชน์การเชื่อมโยง

4.1 แนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

4.1.1 ความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงของกรรมการกลุ่มเกษตรกรดังนี้

- 1) การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.9 เห็นว่าเหมาะสมน้อย รองมาคือร้อยละ 31.1 เหมาะสมปานกลาง ร้อยละ 12.3 เหมาะสมมาก ร้อยละ 2.8 เหมาะสมน้อยที่สุด และร้อยละ 1.9 เหมาะสมมากที่สุด
- 2) การแลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.7 เหมาะสมน้อย รองมาคือ ร้อยละ 26.4 เหมาะสมน้อยที่สุด และร้อยละ 18.9 เหมาะสมปานกลาง
- 3) การเป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.4 เหมาะสมปานกลาง รองมาคือร้อยละ 22.6 เหมาะสมน้อย ร้อยละ 16 เหมาะสมมาก และร้อยละ 0.9 เหมาะสมน้อยที่สุด
- 4) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.5 เหมาะสมปานกลาง รองมา ร้อยละ 22.6 เหมาะสมมาก ร้อยละ 17.9 เหมาะสมน้อย และร้อยละ 0.9 เหมาะสมน้อยที่สุด
- 5) การเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.5 เหมาะสมมาก รองมาคือร้อยละ 21.7 เหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 18.9 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 0.9 เหมาะสมน้อย

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน		
เหมาะสมน้อยที่สุด	3	2.8
เหมาะสมน้อย	55	51.9
เหมาะสมปานกลาง	33	31.1
เหมาะสมมาก	13	12.3
เหมาะสมมากที่สุด	2	1.9
Minimum = 1	Maximum = 5	
$\bar{X} = 2.585$	S.D. = 0.8150	
แลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน		
เหมาะสมน้อยที่สุด	28	26.4
เหมาะสมน้อย	58	54.7
เหมาะสมปานกลาง	20	18.9
Minimum = 1	Maximum = 3	
$\bar{X} = 1.925$	S.D. = 0.6719	
เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก		
เหมาะสมน้อยที่สุด	1	0.9
เหมาะสมน้อย	24	22.6
เหมาะสมปานกลาง	64	60.4
เหมาะสมมาก	17	16
Minimum = 1	Maximum = 4	
$\bar{X} = 2.915$	S.D. = 0.6491	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

		n = 106	
รายการ		จำนวน	ร้อยละ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก			
	เหมาะสมน้อยที่สุด	1	0.9
	เหมาะสมน้อย	19	17.9
	เหมาะสมปานกลาง	62	58.5
	เหมาะสมมาก	24	22.6
	Minimum = 1 Maximum = 4		
	$\bar{X} = 3.028$ S.D. = 0.6684		
เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร			
	เหมาะสมน้อย	1	0.9
	เหมาะสมปานกลาง	20	18.9
	เหมาะสมมาก	62	58.5
	เหมาะสมมากที่สุด	23	21.7
	Minimum = 2 Maximum = 5		
	$\bar{X} = 4.009$ S.D. = 0.6690		

4.1.2 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ดังนี้

- 1) การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 47.2 เห็นว่าเหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 45.3 เหมาะสมน้อย
- 2) การแลกเปลี่ยนผลผลิตระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.2 เหมาะสมน้อย และ ร้อยละ 30.2 เหมาะสมน้อยที่สุด
- 3) การเป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.2 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 20.8 เหมาะสมน้อย

4) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนฯในการประกอบอาชีพของสมาชิก จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.7 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 22.6 เหมาะสมมาก

5) การเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.7 เหมาะสมมาก และร้อยละ 31.1 เหมาะสมปานกลาง

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน		
เหมาะสมน้อยที่สุด	1	0.9
เหมาะสมน้อย	48	45.3
เหมาะสมปานกลาง	50	47.2
เหมาะสมมาก	6	5.7
เหมาะสมมากที่สุด	1	0.9
Minimum = 1	Maximum = 5	
\bar{X} = 2.604	S.D. = 0.6573	
การแลกเปลี่ยนผลดีผลระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน		
เหมาะสมน้อยที่สุด	32	30.2
เหมาะสมน้อย	67	63.2
เหมาะสมปานกลาง	7	6.6
Minimum = 1	Maximum = 3	
\bar{X} = 1.764	S.D. = 0.5615	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก		
เหมาะสมน้อย	22	20.8
เหมาะสมปานกลาง	68	64.2
เหมาะสมมาก	16	15.1
Minimum = 2	Maximum = 4	
$\bar{X} = 2.943$	S.D. = 0.5989	
การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก		
เหมาะสมน้อยที่สุด	1	0.9
เหมาะสมน้อย	22	20.8
เหมาะสมปานกลาง	59	55.7
เหมาะสมมาก	24	22.6
Minimum = 1	Maximum = 4	
$\bar{X} = 3$	S.D. = 0.6901	
การเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร		
เหมาะสมน้อยที่สุด	1	0.9
เหมาะสมน้อย	8	7.5
เหมาะสมปานกลาง	33	31.1
เหมาะสมมาก	58	54.7
เหมาะสมมากที่สุด	6	5.7
Minimum = 1	Maximum = 5	
$\bar{X} = 3.566$	S.D. = 0.7562	

4.1.3 ความคิดเห็นของกรรมการกองทุน

จากตารางที่ 4.14 แสดงข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงของกรรมการกองทุน ดังนี้

- 1) การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.1 เห็นว่าเหมาะสมน้อย และร้อยละ 37.7 เหมาะสมปานกลาง
- 2) การแลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.8 เหมาะสมน้อย และ ร้อยละ 24.5 เหมาะสมน้อยที่สุด
- 3) การเป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.6 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 16 เหมาะสมมาก
- 4) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนฯ ในการประกอบอาชีพของสมาชิก จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.5 เหมาะสมปานกลาง และ ร้อยละ 24.5 เหมาะสมมาก
- 5) การเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.8 เหมาะสมมาก และร้อยละ 17.9 เหมาะสมปานกลาง

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับแนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน		
เหมาะสมน้อยที่สุด	3	2.8
เหมาะสมน้อย	52	49.1
เหมาะสมปานกลาง	40	37.7
เหมาะสมมาก	10	9.4
เหมาะสมมากที่สุด	1	0.9
Minimum = 1	Maximum = 5	
$\bar{X} = 2.566$	S.D. = 0.7435	

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การแลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน		
เหมาะสมน้อยที่สุด	26	24.5
เหมาะสมน้อย	74	69.8
เหมาะสมปานกลาง	5	4.7
เหมาะสมมาก	1	0.9
Minimum = 1	Maximum = 4	
$\bar{X} = 1.821$	S.D. = 0.5485	
การเป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก		
เหมาะสมน้อย	10	9.4
เหมาะสมปานกลาง	78	73.6
เหมาะสมมาก	17	16.0
เหมาะสมมากที่สุด	1	0.9
Minimum = 2	Maximum = 5	
$\bar{X} = 3.085$	S.D. = 0.5366	
การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก		
เหมาะสมน้อย	17	16.0
เหมาะสมปานกลาง	62	58.5
เหมาะสมมาก	26	24.5
Minimum = 2	Maximum = 4	
$\bar{X} = 3.283$	S.D. = 2.1281	

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

		n = 106	
รายการ		จำนวน	ร้อยละ
การเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร		2	1.9
เหมาะสมน้อย		19	17.9
เหมาะสมปานกลาง		75	70.8
เหมาะสมมาก		10	9.4
เหมาะสมมากที่สุด			
Minimum = 2	Maximum = 5		
$\bar{X} = 3.877$	S.D. = 0.5807		

4.2 ประโยชน์ของการเชื่อมโยง

4.2.1 กรรมการกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการเชื่อมโยงของกรรมการกลุ่มเกษตรกร ดังนี้

1) การทำให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.5 ประโยชน์มาก รองมาคือร้อยละ 25.5 ประโยชน์ปานกลาง ร้อยละ 16 ประโยชน์มากที่สุด และ ร้อยละ 0.9 ประโยชน์น้อยที่สุด

2) การสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.9 ประโยชน์มาก รองมาคือร้อยละ 32.1 ประโยชน์ปานกลาง ร้อยละ 11.3 ประโยชน์มากที่สุด ร้อยละ 3.8 ประโยชน์น้อย และร้อยละ 0.9 ประโยชน์น้อยที่สุด

3) การกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.4 ประโยชน์ปานกลาง รองมาคือร้อยละ 28.3 ประโยชน์น้อย ร้อยละ 18 ประโยชน์น้อยที่สุด และร้อยละ 10.4 ประโยชน์มาก

4) การส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรกับกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.2 ประโยชน์ปานกลาง รองมาคือร้อยละ 23.6 ประโยชน์มาก ร้อยละ 10.4 ประโยชน์น้อย และมีประโยชน์เท่ากัน คือประโยชน์น้อยที่สุดและประโยชน์มากที่สุด คือร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับประโยชน์ของการเชื่อมโยง
กองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การทำให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบ		
อาชีพ	1	0.9
ประโยชน์น้อยที่สุด	27	25.5
ประโยชน์ ปานกลาง	61	57.5
ประโยชน์มาก	17	16
ประโยชน์มากที่สุด		
Minimum = 1	Maximum = 5	
—		
X = 3.877	S.D. = 0.6997	
การสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร		
ประโยชน์ น้อยที่สุด	4	3.8
ประโยชน์น้อย	34	32.1
ประโยชน์ปานกลาง	55	51.9
ประโยชน์ มาก	12	11.3
ประโยชน์มากที่สุด		
Minimum = 1	Maximum = 5	
—		
X = 3.689	S.D. = 0.7605	
การเป็นกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการรวบรวมผลผลิตของ สมาชิกกลุ่มเกษตรกร		
ประโยชน์ น้อยที่สุด	19	18
ประโยชน์ น้อย	30	28.3
ประโยชน์ ปานกลาง	46	43.4
ประโยชน์ มาก	11	10.4
Minimum = 1	Maximum = 4	
—		
X = 2.462	S.D. = 0.9068	

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับประโยชน์ของการเชื่อมโยง
กองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรกับ กองทุน	1	0.9
ประโยชน์น้อยที่สุด	11	10.4
ประโยชน์น้อย	68	64.2
ประโยชน์ปานกลาง	25	23.6
ประโยชน์มาก	1	0.9
ประโยชน์มากที่สุด		
Minimum = 1	Maximum = 5	
$\bar{X} = 3.132$	S.D. = 0.6336	

4.2.2 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

จากตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการ
เชื่อมโยงของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ดังนี้

- 1) การเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 50 ประโยชน์มาก และร้อยละ 34 ประโยชน์ปานกลาง
- 2) การได้รับทราบข่าวสารข้อมูลของกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.1 ประโยชน์ปานกลาง และร้อยละ 34 ประโยชน์น้อย
- 3) การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกรรมการกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.3 ประโยชน์ปานกลาง และร้อยละ 33 ประโยชน์น้อย
- 4) การมีการออมเงินไว้กับกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.8 ประโยชน์น้อย และร้อยละ 21.7 ประโยชน์ปานกลาง
- 5) การรู้จักกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ของกองทุน จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 67 ประโยชน์ปานกลาง และร้อยละ 17 ประโยชน์น้อย

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับประโยชน์ของการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ		
ประโยชน์น้อยที่สุด	1	0.9
ประโยชน์น้อย	9	8.5
ประโยชน์ปานกลาง	36	34.0
ประโยชน์มาก	53	50.0
ประโยชน์มากที่สุด	7	6.6
Minimum = 1	Maximum = 5	
$\bar{X} = 3.528$	S.D. = 0.7832	
การได้รับทราบข่าวสารข้อมูลของกองทุน		
ประโยชน์น้อย	36	34.0
ประโยชน์ปานกลาง	51	48.1
ประโยชน์มาก	18	17.0
ประโยชน์มากที่สุด	1	0.9
Minimum = 2	Maximum = 5	
$\bar{X} = 2.849$	S.D. = 0.7276	
การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกรรมการกองทุน		
ประโยชน์น้อย	35	33.0
ประโยชน์ปานกลาง	47	44.3
ประโยชน์มาก	22	20.8
ประโยชน์มากที่สุด	2	1.9
Minimum = 2	Maximum = 5	
$\bar{X} = 2.915$	S.D. = 0.7822	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

		n = 106	
รายการ		จำนวน	ร้อยละ
การมีการออมเงินไว้กับกองทุน			
	ประโยชน์น้อยที่สุด	1	0.9
	ประโยชน์น้อย	75	70.8
	ประโยชน์ปานกลาง	23	21.7
	ประโยชน์มาก	6	5.7
	ประโยชน์มากที่สุด	1	0.9
	Minimum = 1	Maximum = 5	
	$\bar{X} = 2.349$	S.D. = 0.648	
การรู้จักกับกลุ่มอาชีพต่างๆ ของกองทุน			
	ประโยชน์น้อยที่สุด	2	1.9
	ประโยชน์น้อย	18	17
	ประโยชน์ปานกลาง	71	67
	ประโยชน์มาก	14	13.2
	ประโยชน์มากที่สุด	1	0.9
	Minimum = 1	Maximum = 5	
	$\bar{X} = 2.943$	S.D. = 0.6448	

4.2.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุน

จากตารางที่ 4.17 แสดงข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการเชื่อมโยงของกรรมการกองทุน ดังนี้

- 1) กองทุนมีโอกาสได้รับการชำระหนี้คืนมากกว่าการปล่อยเงินกู้เป็นรายๆ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.3 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 21.7 เหมาะสมมาก
- 2) เป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.9 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 38.7 เหมาะสมมาก
- 3) เป็นการให้บริการแก่เครือข่ายกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.6 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 32.1 เหมาะสมน้อย
- 4) เป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.4 เหมาะสมปานกลาง และร้อยละ 29.2 เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเชื่อมโยง
กองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

n = 106		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
กองทุนมีโอกาสได้รับการชำระหนี้คืนมากกว่าการปล่อยเงินกู้เป็นรายๆ		
เหมาะสมน้อย	14	13.2
เหมาะสมปานกลาง	65	61.3
เหมาะสมมาก	23	21.7
เหมาะสมมากที่สุด	4	3.8
Minimum = 2	Maximum = 5	
—		
X = 3.16	S.D. = 0.692	
เป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ		
เหมาะสมน้อย	10	9.4
เหมาะสมปานกลาง	55	51.9
เหมาะสมมาก	41	38.7
Minimum = 2	Maximum = 4	
—		
X = 3.292	S.D= 0.632	
เป็นการให้บริการแก่เครือข่ายกลุ่ม		
เหมาะสมน้อย	34	32.1
เหมาะสมปานกลาง	60	56.6
เหมาะสมมาก	12	11.3
Minimum = 2	Maximum = 4	
—		
X = 2.792	S.D. = 0.6282	
เป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม		
เหมาะสมน้อย	10	9.4
เหมาะสมปานกลาง	63	59.4
เหมาะสมมาก	31	29.2
เหมาะสมมากที่สุด	2	1.9
Minimum = 2	Maximum = 5	
—		
X = 3.236	S.D. = 0.6407	

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของ กรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้าน (2) เพื่อศึกษาการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรและการมีส่วนร่วมของสมาชิก (3) เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการสนับสนุนการประกอบอาชีพ (4) เพื่อศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชากรเป้าหมายคือ กรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร 53 กลุ่ม และกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีสำนักงานกลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ 53 กองทุน ในจังหวัดนครปฐม ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยกรรมการกลุ่มเกษตรกร 2 คน/กลุ่ม จำนวน 106 คน สมาชิกกลุ่มเกษตรกร 2 คน/กลุ่ม จำนวน 106 คน กรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2 คน/กองทุน จำนวน 106 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย(Simple random sampling) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์กรรมการกลุ่มเกษตรกร สมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ แบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 3 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์กรรมการกลุ่มเกษตรกร แบบสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเกษตรกร และแบบสัมภาษณ์กรรมการกองทุนหมู่บ้าน

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติในการวิจัย ประกอบด้วยสถิติพรรณนา ใช้บรรยายข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1) กรรมการกลุ่มเกษตรกร พบว่ากรรมการกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มีอายุระหว่าง 41 – 70 ปี

2) สมาชิกกลุ่มเกษตรกร พบว่าสมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาในระดับชั้นประถม มีอายุระหว่าง 58-69 ปี

3) กรรมการกองทุนหมู่บ้าน พบว่ากรรมการกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มีอายุระหว่าง 49 – 62 ปี

1.3.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

1) กรรมการกลุ่มเกษตรกร พบว่ากรรมการกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพหลักคือทำการเกษตร ตำแหน่งในคณะกรรมการคือประธาน และกรรมการ ไม่มีตำแหน่งทางปกครอง และเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

2) สมาชิกกลุ่มเกษตรกร พบว่าสมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพหลักคือทำนา อาชีพรองคือรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน 200,000 บาท พื้นที่ถือครองระหว่าง 6-11 ไร่ แรงงานในครอบครัว ไม่เกิน 3 คน และมีหนี้สินไม่เกิน 140,000 บาท ไม่มี ตำแหน่งทางสังคม

3) กรรมการกองทุนหมู่บ้าน พบว่ากรรมการกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพหลักคือทำการเกษตร ตำแหน่งในคณะกรรมการคือประธาน และกรรมการ ไม่มีตำแหน่งทางปกครอง

1.3.3 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรและการมีส่วนร่วมของสมาชิก

1) การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร พบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการทุกครั้ง มีการแสดงความคิดเห็น กิจกรรมของกลุ่มเป็นเรื่องปฎิบัติ ไม่มีการรวบรวมผลิตผลสมาชิก

2) การมีส่วนร่วมของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมใหญ่ เป็นบางครั้ง ได้รับการสนับสนุนเรื่องปฎิบัติ เท่านั้น มีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมทุน

1.3.4 ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร พบว่ากรรมการกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เห็นว่า การดำเนินงานยังเหมาะสมน้อย ความตั้งใจของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรมีปานกลาง ความรู้ความสามารถมีปานกลาง การส่งเสริมอาชีพการเกษตรและบริการ ด้านตลาดผลผลิตการเกษตรมีความเหมาะสมน้อย

1.3.5 การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินจากกองทุนเพื่อการเกษตร ระหว่าง 81-106 คน จำนวนเงินที่ขอกู้ทางการเกษตรมากกว่า 1,100,000 บาท ขอกู้เพื่อการแปรรูปการเกษตรระหว่าง 6-17 คน จำนวนเงินที่ขอกู้ทางการแปรรูปการเกษตรไม่เกิน 350,000 บาท จำนวนที่ให้กู้สูงสุดไม่เกิน 30,000 บาท จำนวนเงินกู้สูงสุดทางการเกษตร 15,000 บาท จำนวนเงินกู้สูงสุดทางการแปรรูปการเกษตร 15,000 บาท จำนวนเงินกู้ต่ำสุดทางการเกษตร ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวนเงินกู้ต่ำสุดทางการแปรรูปการเกษตร ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวนเงินให้กู้

เฉลี่ยทางการเกษตรไม่เกิน 13,000 บาท จำนวนเงินให้กู้เฉลี่ยทางการแปรรูปการเกษตรไม่เกิน 10,000 บาท อัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 8 บาทต่อปี จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินได้ตามกำหนด ระหว่าง 81-106 คน จำนวนเงินที่ชำระได้ตามกำหนดไม่เกิน 1,100,000 บาท สมาชิกชำระเงินได้ตามกำหนดทางการเกษตร ระหว่าง 81-106 คน จำนวนเงินที่ชำระได้ตามกำหนดไม่เกิน 1,100,000 บาท จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินตามกำหนดแปรรูปการเกษตรไม่เกิน 5 คน จำนวนเงินที่ชำระได้ตามกำหนดไม่เกิน 70,000 บาท จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินไม่ได้ตามกำหนดทางการเกษตรไม่เกิน 4 คน จำนวนเงินที่ชำระไม่ได้ตามกำหนดทางการเกษตรไม่เกิน 20,000 บาท

1.3.6 ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนหมู่บ้าน พบว่ากรรมการกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความเหมาะสมมากในเรื่อง กฎระเบียบของกองทุน ความตั้งใจของกรรมการกองทุน ดอกเบี้ยที่กองทุนกำหนด ระยะเวลาที่ส่งคืน มีความเหมาะสมปานกลางในเรื่อง ความรู้ประสบการณ์ของกรรมการกองทุน การพิจารณาเงินกู้ของกองทุน วงเงินกู้ที่กองทุนให้แก่สมาชิก การให้บริการข้อมูลข่าวสารของกองทุน และการส่งเสริมอาชีพ

1.3.7 แนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร

1) กรรมการกลุ่มเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นเหมาะสมมากในเรื่อง เป็นเรื่องแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีความเหมาะสมปานกลางในเรื่อง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก มีความเหมาะสมน้อยในเรื่อง การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน การแลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน

2) สมาชิกกลุ่มเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นเหมาะสมมากในเรื่อง เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีความเหมาะสมปานกลางในเรื่อง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน มีความเหมาะสมน้อยในเรื่อง การแลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน

3) กรรมการกองทุน พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นเหมาะสมมากในเรื่อง เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีความเหมาะสมปานกลางในเรื่อง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก มีความเหมาะสมน้อยในเรื่อง การแลกเปลี่ยนผลิตผลการประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน

รูปแบบการเชื่อมโยงฯ	กรรมการกลุ่ม เกษตรกร	สมาชิกกลุ่มเกษตรกร	กรรมการกองทุนฯ
1. การประชุมพบปะ กันระหว่างกลุ่ม เกษตรกร	เหมาะสมน้อย (49.1 %)	เหมาะสมปานกลาง (47.2 %)	เหมาะสมน้อย(49.1%)
2. แลกเปลี่ยนผลิตผล ระหว่างกลุ่มเกษตรกร และกองทุนในชุมชน เดียวกัน	เหมาะสมน้อย (51.8 %)	เหมาะสมน้อย (63.2 %)	เหมาะสมน้อย (69.8 %)
3. เป็นแหล่งความรู้ที่ เสริมซึ่งกันและกัน ระหว่างเกษตรกรและ กองทุนในการประกอบ อาชีพ	เหมาะสมปานกลาง (57.1%)	เหมาะสมปานกลาง (64.2 %)	เหมาะสมปานกลาง (73.6 %)
4. แลกเปลี่ยนประสบ การณ์ระหว่างกลุ่ม เกษตรกรและกองทุน ในการประกอบอาชีพ ของสมาชิก	เหมาะสมปานกลาง (55.4%)	เหมาะสมปานกลาง (55.7 %)	เหมาะสมปานกลาง (58.5 %)
5. เป็นแหล่งเงินทุน หมุนเวียนของสมาชิก กลุ่มเกษตรกร	เหมาะสมมาก (55.4 %)	เหมาะสมมาก (54.7 %)	เหมาะสมมาก (70.8 %)

1.3.8 ประโยชน์ของการเชื่อมโยง

1) กรรมการกลุ่มเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่มีประโยชน์มากในเรื่องทำให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ เป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีประโยชน์ปานกลางในเรื่องการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการรวบรวมผลิตผลของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรกับกองทุน

2) *สมาชิกกลุ่มเกษตรกร* พบว่าส่วนใหญ่มีประโยชน์มากในเรื่อง เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ มีประโยชน์ปานกลางในเรื่อง ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของกองทุน การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกรรมการกองทุน การรู้จักกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ของกองทุน และมีประโยชน์น้อยในเรื่อง การออมเงินไว้กับกองทุน

3) *กรรมการกองทุน* พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมปานกลางในเรื่อง ที่กองทุนมีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนมากกว่าการปล่อยเงินกู้เป็นรายๆ การสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ เป็นการให้บริการแก่เครือข่ายกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม

2. การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของ กรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้าน (2) เพื่อศึกษาการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรและการมีส่วนร่วมของสมาชิก (3) เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการสนับสนุนการประกอบอาชีพ (4) เพื่อศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงกองทุนหมู่บ้านกับกลุ่มเกษตรกร ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

2.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.1.1 *กรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและกรรมการกองทุนหมู่บ้าน* ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาในระดับชั้นประถม อายุใกล้เคียงกัน และอาชีพหลักคือเกษตรกร

2.1.2 *การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร* กิจกรรมของกลุ่มมีน้อย การมีส่วนร่วมของสมาชิกก็น้อย สอดคล้องกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) ในแนวคิดที่ว่า กลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์โดยการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อไม่มีกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ก็ไม่เกิดในกลุ่มเกษตรกร แต่ระดับความตั้งใจของกรรมการกลุ่มเกษตรกรในความเห็นของกรรมการกองทุนมีความเหมาะสมปานกลาง

2.1.3 *การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน* กิจกรรมคือการทำสินเชื่อเงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน ๆ กรรมการกลุ่มเกษตรกรมีความเห็นเกี่ยวกับ ภาวะเบี้ยยของกองทุน ความตั้งใจของกรรมการ กองทุน ดอกเบี้ยและระยะเวลาส่งคืน มีความเหมาะสมมาก แต่วงเงินกู้ที่กองทุนให้แก่สมาชิก เหมาะสมปานกลาง

2.1.4 รูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับ กลุ่มเกษตรกร

- 1) กรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุน มีความเห็นเหมือนกันว่า การเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีความเหมาะสมมาก
- 2) การเป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันในการประกอบอาชีพ กรรมการกลุ่มเกษตรกรและกรรมการกองทุนเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง
- 3) การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีความเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง

จากทฤษฎีสถานา(Field Theory) การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยเป็นทั้งการกระทำ ความรู้สึกและความคิด การที่กรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนมีความคิดเห็นเหมือนกันและคล้ายกันบางเรื่อง ในเรื่องรูปแบบของการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและกลุ่มเกษตรกร โอกาสที่จะเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและกลุ่มเกษตรกร ก็มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้

2.1.5 ประโยชน์ของการเชื่อมโยงที่กลุ่มเกษตรกรจะได้รับ กรรมการกลุ่มเกษตรกรเห็นว่ามีความประโยชน์มาก ทำให้สมาชิกมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ สนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิก มีประโยชน์ปานกลางในการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรกับกองทุน กรรมการกองทุนมีความเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง ในการได้รับชำระหนี้คืนมากกว่าปล่อยเงินกู้เป็นรายๆ การสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ การให้บริการแก่เครือข่ายกลุ่มส่งเสริมการรวมกลุ่มและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม

จากทฤษฎีสัมฤทธิ์ผล(Theory of Group Achievement) บุคคลที่มารวมกลุ่ม จะมีการแสดงออก ปฏิสัมพันธ์และความคาดหวัง เพื่อให้เกิดกลุ่มและมีผลจากการรวมกลุ่ม เมื่อกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความคาดหวังประโยชน์จากการเชื่อมโยงซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี สัมฤทธิ์ผล การเชื่อมโยงๆก็มีแนวโน้มเป็นไปได้

3. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาวิจัยในพื้นที่จังหวัดอื่นว่าผลการวิจัยรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกรมีความแตกต่างหรือใกล้เคียงกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกรในการเชื่อมโยงกัน

ในการออกสัมภาษณ์นั้นพบว่ากรรมการกลุ่มและกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ยังไม่ค่อยเข้าใจเรื่องของบัญชี น่าจะมีการให้การศึกษาอบรมความรู้ด้านนี้ให้กับกรรมการกลุ่มและกรรมการกองทุนหมู่บ้านสม่ำเสมอ

กรรมการกลุ่มและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เนื่องจากอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน อายุใกล้เคียงกัน การศึกษาก็ใกล้เคียงกัน ย่อมมีความรู้จกมักคุ้นกันและสนิทสนม ดังนั้นความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ จึงไม่แตกต่างกันและมีความคล้ายกัน ไม่ขัดแย้งกันเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2546) " ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดระดับ
มาตรฐานกลุ่มเกษตรกร " ประกาศ ณ วันที่ 9 กันยายน 2546
- กรรณิกา แดงจ้อย (2545) การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง:กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้าน บ้านคอนเสาเกิด หมู่ที่ 5 ตำบลบางเขม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
นครปฐม สารนิพนธ์ สถาบันราชภัฏนครปฐม
- คู่มือการสร้างเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับตำบล ตามนโยบายกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมือง (2546 (จ))
- ทิพวรรณ ลิ้มงูร (2545) การจัดตั้งและการวิเคราะห์กลุ่ม ใน ประมวลสาระชุดวิชาขององค์กรพัฒนา
เพื่อการส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 9 หน้า 181-182 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
- นที ขลิบทอง (2545) กลุ่ม กระบวนการกลุ่มและพฤติกรรมบุคคล ใน ประมวลสาระชุดวิชา
องค์กรพัฒนาเพื่อการส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 8 หน้า 62-64,91-97 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
- "ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 และ 141 " ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ใน
กรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 และ 141 ระเบียบ ประกาศ
คำแนะนำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับกลุ่ม
เกษตรกร (2546) หน้า 1 - 3 กรุงเทพมหานคร
- "พระราชกฤษฎีกา โอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราช
บัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 พ.ศ.2545 " (2545, 8 ตุลาคม)
ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 119 ตอนที่ 102 ก หน้า 19
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คู่มือการดำเนินงานสำหรับ
ผู้สนับสนุน เพื่อเตรียมการดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ระยะที่ 3
การสร้างความเข้มแข็งกองทุน (2546 (ก))

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์สำหรับวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ความเชื่อมโยงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการดำเนินงานของ
กลุ่มเกษตรกร: ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม

ชุดที่ 1 สำหรับการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

คำชี้แจง คำถามแบ่งออกเป็น 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
กับกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 5 ความเห็นของกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสัมภาษณ์ อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง แล้วให้ผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่
ต้องการ และเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เพศ a1

() 1) ชาย () 2) หญิง
2. อายุ.....ปี a2
3. การศึกษา a3

() 1) ประถมศึกษา () 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
() 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. () 4) ปวส./อนุปริญญา
() 5)ปริญญาตรี () 6) สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพหลัก a4

() 1) การเกษตร () 2) ค้าขาย
() 3) รับราชการ () 4) รับจ้าง
() 5) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ a5
- () 1) ประธานกรรมการ () 2) เลขานุการ
() 3) เสร็จฉีก () 4) กรรมการ
6. ตำแหน่งทางการปกครอง a6
- () 1) กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน () 2) อบต.
() 3) กรรมการหมู่บ้าน () 4) อื่น ๆ (ระบุ).....
7. การเป็นสมาชิกขององค์กร/กลุ่มต่างๆ (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1) กลุ่มเกษตรกร a7a
() 2) สหกรณ์การเกษตร a7b
() 3) สหกรณ์ออมทรัพย์ a7c
() 4) สมาคมวิชาชีพ (ระบุ)..... a7d
() 5) อื่น ๆ (ระบุ)..... a7e
8. การเป็นกรรมการขององค์กร/กลุ่มต่างๆ (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1) กลุ่มเกษตรกร ตำแหน่ง (ระบุ) a8a
() 2) สหกรณ์การเกษตร ตำแหน่ง (ระบุ) a8b
() 3) สหกรณ์ออมทรัพย์ ตำแหน่ง (ระบุ) a8c
() 4) สมาคมวิชาชีพ ตำแหน่ง (ระบุ) a8d
() 5) อื่น ๆ (ระบุ)..... ตำแหน่ง (ระบุ) a8e

ตอนที่ 2. การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. สมาชิกที่กู้เงินจากกองทุนทั้งหมดคน b1
2. สมาชิกที่ขอกู้เงินจากกองทุนเพื่อลงทุนทางการเกษตร
- 2.1 จำนวนสมาชิก.....ราย b2.1
2.2 คิดเป็นร้อยละ..... b2.2
2.3 จำนวนเงิน.....บาท b2.3
2.4 คิดเป็นร้อยละ..... b2.4
3. สมาชิกที่ขอกู้เงินจากกองทุนเพื่อลงทุนทางการแปรรูปการเกษตร
- 3.1 จำนวนสมาชิก.....ราย b3.1
3.2 คิดเป็นร้อยละ..... b3.2
3.3 จำนวนเงิน.....บาท b3.3
3.4 คิดเป็นร้อยละ..... b3.4

4. จำนวนเงินที่ให้สูงสุด
- 4.1 ทุกด้าน (รวม)บาท b4.1
- 4.2 ทางการเกษตร.....บาท b4.2
- 4.3 ทางการแปรรูปการเกษตร.....บาท b4.3
5. จำนวนเงินที่ให้ต่ำสุด
- 5.1 ทุกด้าน (รวม)บาท b5.1
- 5.2 ทางการเกษตร.....บาท b5.2
- 5.3 ทางการแปรรูปการเกษตร.....บาท b5.3
6. จำนวนเงินที่ให้เฉลี่ย
- 6.1 ทุกด้าน (รวม)บาท b6.1
- 6.2 ทางการเกษตร.....บาท b6.2
- 6.3 ทางการแปรรูปการเกษตร.....บาท b6.3
7. อัตราดอกเบี้ยต่อปีร้อยละ.....บาท b7
8. ระยะเวลาคืนเงินกู้
- 8.1 ทุกด้าน (รวม)เดือน b8.1
- 8.2 ทางการเกษตร.....เดือน b8.2
- 8.3 ทางการแปรรูปการเกษตร.....เดือน b8.3
9. จำนวนสมาชิกที่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลา
- 9.1 ทุกด้าน (รวม)
- 1) จำนวนสมาชิก.....ราย b9.1a
- 2) คิดเป็นร้อยละ..... b9.1b
- 3) จำนวนเงิน.....บาท b9.1c
- 4) คิดเป็นร้อยละ..... b9.1d
- 9.2 ทางการเกษตร
- 1) จำนวนสมาชิก.....ราย b9.2a
- 2) คิดเป็นร้อยละ..... b9.2b
- 3) จำนวนเงิน.....บาท b9.2c
- 4) คิดเป็นร้อยละ..... b9.2d
- 9.3 ทางการแปรรูปการเกษตร
- 1) จำนวนสมาชิก.....ราย b9.3a
- 2) คิดเป็นร้อยละ..... b9.3b
- 3) จำนวนเงิน.....บาท b9.3c
- 4) คิดเป็นร้อยละ..... b9.3d

10. จำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลา

10.1 ทุกด้าน (รวม)

- 1) จำนวนสมาชิก.....ราย b10.1a
 2) คิดเป็นร้อยละ..... b10.1b
 3) จำนวนเงิน.....บาท b10.1c
 4) คิดเป็นร้อยละ..... b10.1d

10.2 ทางการเกษตร

- 1) จำนวนสมาชิก.....ราย b10.2a
 2) คิดเป็นร้อยละ..... b10.2b
 3) จำนวนเงิน.....บาท b10.2c
 4) คิดเป็นร้อยละ..... b10.2d

10.3 ทางการแปรรูปการเกษตร

- 1) จำนวนสมาชิก.....ราย b10.3a
 2) คิดเป็นร้อยละ..... b10.3b
 3) จำนวนเงิน.....บาท b10.3c
 4) คิดเป็นร้อยละ..... b10.3d

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มเกษตรกร

ท่านคิดว่าบทบาทของกลุ่มเกษตรกรในประเด็นต่อไปนี้ มีความเหมาะสมเพียงใด

ประเด็น	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การดำเนินงานของกลุ่ม					
2. ความตั้งใจของกรรมการ					
3. ความรู้ความสามารถของกรรมการ					
4. การส่งเสริมอาชีพการเกษตร					
5. การบริการด้านการตลาดผลผลิต การเกษตร					

- c1
 c2
 c3
 c4
 c5

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนกับกลุ่มเกษตรกร

ท่านคิดว่าการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบต่อไปนี้ มีความเหมาะสมเพียงใด

ประเด็น	ระดับความเหมาะสม					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่ม เกษตรกรและกองทุน						☐ d1
2. แลกเปลี่ยนผลิตผลระหว่างกลุ่ม เกษตรกรและกองทุนในชุมชน เดียวกัน						☐ d2
3. เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและ กันระหว่างเกษตรกรและกองทุน ในการประกอบอาชีพ						☐ d3
4. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่าง กลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการ ประกอบอาชีพของสมาชิก						☐ d4
5. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของ สมาชิกกลุ่มเกษตรกร						☐ d5

ตอนที่ 5 ความเห็นของกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร

ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสมเพียงใดที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ความสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร
ในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็น	ระดับความเหมาะสม					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. กองทุนมีโอกาสได้รับการชำระ หนี้คืนมากกว่าการปล่อยเงินกู้เป็น ราย ๆ						☐ e1
2. เป็นการสนับสนุนการดำเนินงาน ของกลุ่มอาชีพ						☐ e2
3. เป็นการให้บริการแก่เครือข่ายกลุ่ม						☐ e3
4. เป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มและ กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของ กลุ่ม						☐ e4

แบบสัมภาษณ์สำหรับวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ความเชื่อมโยงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการดำเนินงานของ
กลุ่มเกษตรกร: ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม

ชุดที่ 2 สำหรับการสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร

คำชี้แจง คำถามแบ่งออกเป็น 6 ตอนได้แก่

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร
 ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร
 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 กับกลุ่มเกษตรกร
 ตอนที่ 5 ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่กลุ่มเกษตรกรจะได้รับจากการสนับสนุนของกองทุนหมู่บ้าน
 และชุมชนเมือง
 ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสัมภาษณ์ อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง แล้วให้ผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่
 ต้องการ และเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร

1. เพศ a1
 () 1) ชาย () 2) หญิง
2. อายุ.....ปี a2
3. การศึกษา a3
 () 1) ประถมศึกษา () 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
 () 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. () 4) ปวส./อนุปริญญา
 () 5)ปริญญาตรี () 6) สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพหลัก a4
 () 1) การเกษตร () 2) ค้าขาย
 () 3) รับราชการ () 4) รับจ้าง
 () 5) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ตำแหน่งในคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร a5
- () 1) ประธานกรรมการ () 2) เลขานุการ
() 3) เภรัญญิก () 4) กรรมการ
6. ตำแหน่งทางการปกครอง a6
- () 1) กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน () 2) อบต.
() 3) กรรมการหมู่บ้าน () 4) อื่น ๆ (ระบุ).....
7. การเป็นสมาชิกขององค์กร/กลุ่มต่างๆ (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1) กองทุนหมู่บ้านฯ a7a
() 2) สหกรณ์การเกษตร a7b
() 3) สหกรณ์ออมทรัพย์ a7c
() 4) สมาคมวิชาชีพ (ระบุ)..... a7d
() 5) อื่น ๆ (ระบุ)..... a7e
8. การเป็นกรรมการขององค์กร/กลุ่มต่างๆ (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1) กองทุนหมู่บ้านฯ a8a
() 2) สหกรณ์การเกษตร ตำแหน่ง (ระบุ) a8b
() 3) สหกรณ์ออมทรัพย์ ตำแหน่ง (ระบุ) a8c
() 4) สมาคมวิชาชีพ ตำแหน่ง (ระบุ) a8d
() 5) อื่น ๆ (ระบุ)..... ตำแหน่ง (ระบุ) a8e

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

1. ท่านเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ b1
- () 1) ทุกครั้ง () 2) เป็นบางครั้ง
() 3) ไม่เคยเข้าร่วมประชุม
2. ในการเข้าประชุมคณะกรรมการ b2
- () 1) แสดงความคิดเห็นทุกครั้ง () 2) แสดงความคิดเห็นบางครั้ง
() 3) ไม่เคยแสดงความคิดเห็น
3. กิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร ในการส่งเสริมอาชีพสมาชิก (เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1) เงินกู้ยืม b3a
() 2) ปุ๋ย b3b
() 3) วัสดุการเกษตร b3c
() 4) อื่นๆ b3d
4. กลุ่มได้ดำเนินการรวบรวมผลผลิตของสมาชิก b4
- () 1) ดำเนินการ () 2) ไม่ดำเนินการ
() 3) อื่น ๆ.....

ตอนที่ 3 .ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ท่านคิดว่าบทบาทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในประเด็นต่อไปนี้มีความเหมาะสมเพียงใด

บทบาทของกองทุน	ระดับความเหมาะสม					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. กฎระเบียบของกองทุน						☐ c1
2. ความตั้งใจของคณะกรรมการ						☐ c2
3. ความรู้ประสบการณ์ของกรรมการ						☐ c3
4. การพิจารณาเงินกู้ของกองทุน						☐ c4
5. วงเงินกู้ที่กองทุนให้แก่สมาชิก						☐ c5
6. ดอกเบี้ยที่กองทุนกำหนด						☐ c6
7. ระยะเวลาส่งคืนเงินกู้						☐ c7
8. การบริการข้อมูลข่าวสารของกองทุน						☐ c8
9. การส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน						☐ c9
10. การส่งเสริมการตลาดและการรวมกลุ่มอาชีพของประชาชน						☐ c10

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการค้าดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกร

ท่านคิดว่ารูปแบบการเชื่อมโยงการค้าดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกรต่อไปนี้ มีความเหมาะสมเพียงใด

รูปแบบการเชื่อมโยง	ระดับความเหมาะสม					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน						☐ d1
2. แลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในชุมชนเดียวกัน						☐ d2

รูปแบบการเชื่อมโยง	ระดับความเหมาะสม					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
3. เป็นแหล่งความรู้ที่เสริมซึ่งกันและกันระหว่างเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพ						☐ d3
4. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุนในการประกอบอาชีพของสมาชิก						☐ d4
5. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร						☐ d5

ตอนที่ 5 ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่กลุ่มเกษตรกรจะได้รับจากการสนับสนุนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ท่านคิดว่ากลุ่มเกษตรกรจะได้รับประโยชน์เพียงใดจากการสนับสนุนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ประเด็นของการได้รับประโยชน์	ระดับของการได้รับประโยชน์					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. ทำให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ						☐ e1
2. เป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร						☐ e2
3. เป็นการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร						☐ e3
4. เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเกษตรกร						☐ e4
5. เป็นการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรกับกองทุน						☐ e5

เลขที่แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ความเชื่อมโยงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการดำเนินงานของ
กลุ่มเกษตรกร: ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม

ชุดที่ 3 สำหรับการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเกษตรกร

คำชี้แจง คำถามมี 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคม เศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การสัมภาษณ์ อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟังแล้วให้ผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ต้องการหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

1. เพศ

() 1) ชาย

() 2) หญิง

a1

2. อายุ ปี

a2

3. การศึกษา

a3

() 1) ไม่ได้เรียนหนังสือ

() 2) ประถมศึกษา

() 3) มัธยมศึกษาตอนต้น

() 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

() 5) อนุปริญญา/ปวส.

() 6)ปริญญาตรี

() 7) อื่นๆ ระบุ

4. อาชีพหลัก

a4

() 1) ทำนา

() 2) ทำไร่

() 3) ทำสวน

() 4) ค้าขาย

() 5) รับราชการ

() 6) อื่นๆ ระบุ

5. อาชีพพรอง a5
- () 1) ทำนา () 2) ทำไร่
 () 3) ทำสวน () 4) ค้าขาย
 () 5) รับราชการ () 6) อื่นๆ ระบุ
6. รายได้ในรอบปีที่ผ่านมา (2546) จำนวน..... บาท a6
7. หนี้สินในปัจจุบัน จำนวน บาท a7
8. พื้นที่ถือครอง ไร่ a8
9. แรงงานในครอบครัว คน a9
10. ตำแหน่งทางสังคม a10
- () 1) ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน () 2) อบต.
 () 3) กรรมการหมู่บ้าน () 4) อื่นๆ ระบุ
11. การเป็นสมาชิกกลุ่ม (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- () 1) ลูกค้า ธกส. a11a
 () 2) สหกรณ์ a11b
 () 3) กองทุนหมู่บ้าน a11c
 () 4) อื่นๆ (ระบุ)..... a11d

ตอนที่ 2. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร

1. ท่านเข้าร่วมประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกร b1
- () 1) ทุกครั้ง () 2) บางครั้ง
 () 3) ไม่เคย
2. กลุ่มเกษตรกรสนับสนุนท่านในด้าน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- () 1) เงินกู้ยืม b2a
 () 2) ปุ๋ย b2b
 () 3) วัสดุการเกษตร b2c
 () 4) อื่นๆ..... b2d
3. ท่านเคยร่วมสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรในด้าน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- () 1) ร่วมทุน b3a
 () 2) ร่วมแรง b3b
 () 3) ร่วมความคิด b3c
 () 4) อื่น ๆ..... b3d

4. ท่านได้รับข่าวสารความรู้ในการประกอบอาชีพจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () 1) กลุ่มเกษตรกร b4a
 () 2) กองทุนหมู่บ้าน b4b
 () 3) สื่อหนังสือพิมพ์ b4c
 () 4) อื่นๆ..... b4d

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จาก กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

ท่านคิดว่าได้รับประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในประเด็นต่อไปนี้เพียงใด

ประเด็น	ระดับของการได้รับประโยชน์					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ						☐ c1
2. การได้รับทราบข่าวสารข้อมูลของกองทุน						☐ c2
3. การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกรรมการกองทุน						☐ c3
4. การมีการออมเงินไว้กับกองทุน						☐ c4
5. การรู้จักกับกลุ่มอาชีพต่างๆของกองทุน						☐ c5

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนกับกลุ่มเกษตรกร

ท่านคิดว่าการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบต่อไปนี้ มีความเหมาะสมเพียงใด

ประเด็น	ระดับความเหมาะสม					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. การประชุมพบปะกันระหว่างกลุ่มเกษตรกรและกองทุน						☐ d1

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาภิบาล
สำนักบรรณสารสนเทศ

91

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายกิตติพงษ์ โตโพธิ์ไทย
วัน เดือน ปีเกิด	1 เมษายน 2498
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้ตรวจราชการกรม (เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมสหกรณ์ 8)
สถานที่ทำงาน	กรมส่งเสริมสหกรณ์